

Diagnoza społeczno-gospodarcza

➤ Ogólna charakterystyka Gminy Kwidzyn

Gmina Kwidzyn położona jest w południowo-wschodniej części województwa pomorskiego. W skład gminy wchodzi 28 sołectw: Baldram, Brachlewo, Brokowo, Bronno, Dankowo, Dubiel, Gniewskie Pole, Górki, Grabówko, Gurcz, Janowo, Kamionka, Korzeniewo, Licze, Lipianki, Mareza, Mareza Osiedle, Nowy Dwór, Obory, Ošno, Pastwa, Pawlice, Podzamcze, Rakowice, Rakowiec, Rozpędziny, Szałwinek, Tychnowy.

Powierzchnia gminy wynosi 20 660 ha i zamieszkuje ją 10 967 mieszkańców (stan na 31 grudnia 2013 r. wg danych ewidencji ludności Urzędu Gminy Kwidzyn), co stanowi 13,08% mieszkańców powiatu kwidzyńskiego (83 840 mieszkańców (stan na dzień 31.12.2012) i 0,47% ludności województwa pomorskiego (2 295 800 mieszkańców).

Gmina Kwidzyn sąsiaduje z gminami: Miastem i Gminą Prabuty, Gardeja, Sadlinkami, Gniewem, Ryjewem oraz miastem Kwidzyn. Gmina Kwidzyn otacza Miasto Kwidzyn. Obszary sąsiednich gmin są podobnie zagospodarowane. Od strony gminy Sadlinki i Gardeja dominują tereny rolne, od strony gminy Prabuty znaczne kompleksy leśne, położone w granicach Morawskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu. Od strony północnej gmina Kwidzyn graniczy z terenami leśnymi (w części w granicach Ryjewskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu) i terenami rolnymi gminy Ryjewe. Granicę zachodnią gminy Kwidzyn stanowi rzeka Wisła a po jej drugiej stronie znajduje się gmina Gniew. Zagospodarowanie terenów sąsiednich gminy Gniew, to obszar Natura 2000 i korytarz ekologiczny (KE-10), zlokalizowane bezpośrednio przy rzece Wiśle oraz tereny rolnicze. W niewielkiej odległości od granic administracyjnych gminy, w miejscowości Pelplin, gmina Pelplin ma w perspektywie ulokowanie elektrowni węglowej.

Przez gminę Kwidzyn przebiegają dwie drogi krajowe: nr 90 (Jeleń / Droga 91 / – Baldram k/Kwidzyn) i nr 55 (Nowy Dwór Gd. – Malbork – Kwidzyn – Grudziądz - Stolno).

Ponadto ogromnym udogodnieniem jest przeprawa mostowa na Wiśle oddana do użytku w lipcu 2013 roku. Do czasu oddania mostu najbliższe przeprawy mostowe znajdowały się w Tczewie i Grudziądzu. Linia kolejowa przebiegająca

przez gminę zapewnia połączenia z Toruniem i Malborkiem. Dodatkowo przez gminę przebiega linia kolejowa relacji Kwidzyn – Prabuty, niegdyś obsługująca ruch pasażerski, obecnie tylko towarowy.

Gmina Kwidzyn jest gminą o typowo rolniczym charakterze. Grunty rolne zajmują ponad 67% powierzchni gminy. Występują tutaj generalnie żyzne gleby klas bonitacyjnych I – IVa, co w połączeniu z korzystnymi warunkami klimatycznymi stwarza bardzo dobre warunki dla rozwoju rolnictwa. Lasy na terenie gminy zajmują powierzchnię 4 783 ha, co stanowi 23,15 % powierzchni całej gminy; są to lasy głównie zaliczane do lasów mieszanych bukowo – dębowo – grabowych z domieszką lipy i klonu. Na glebach wilgotnych przeważa olsza i jesion. Lasy iglaste, zazwyczaj sosnowe z domieszką świerka, pokrywają obszary sandrowe. Przez obszar gminy przepływają rzeki Wisła i Liwa.

Ponadto, gminę charakteryzuje bogactwo walorów przyrodniczych i historyczno-kulturowych, co decyduje o jej niewykorzystywanym obecnie potencjale rekreacyjno-turystycznym.

➤ **Metodologia analizy**

Diagnoza społeczno-gospodarcza zawiera zestawienia danych statystycznych, charakteryzujących Gminę Kwidzyn wraz z ich syntetycznym opisem. Podzielona została ona na cztery części.

W pierwszej znajdują się dane opisujące ludność gminy oraz tendencje zaobserwowane w sferze demografii. Druga część dotyczy zagadnień rynku pracy, podmiotów gospodarczych oraz rolnictwa. Trzecia część diagnozy opisuje stan infrastruktury społecznej i technicznej. Ostatnia część przedstawia stan finansów publicznych Gminy. Obszar ten jest szczególnie istotny z uwagi na rozpoczynający się nowy okres planowania w Unii Europejskiej oraz ogólny stan finansów publicznych w Polsce.

Dane z wymienionych obszarów przedstawione zostały w dwóch płaszczyznach. Z jednej strony zaprezentowane są w układzie dynamicznym, pokazującym zmiany wartości w czasie, pozwalającym zaobserwować trendy rozwojowe. Dodatkowo dane są ukazane w układzie porównawczym - w zestawieniu z wartościami średnimi dla województwa i powiatu, a także w porównaniu z gminami sąsiadującymi z Gminą Kwidzyn.

W diagnozie posłużono się możliwie najaktualniejszymi danymi – do roku 2013 lub - jeśli dane nie były dostępne – do roku 2012. W podejściu dynamicznym sięgnięto po informacje z roku 2008 - do statystyk z lat późniejszych odwołano się tylko z powodu braku ogólnodostępnych danych.

KAPITAŁ SPOŁECZNY

➤ Demografia

Według danych Urzędu Gminy Kwidzyn na dzień 31.12.2013 roku w Gminie Kwidzyn zamieszkiwało 10967 osób: 5397 mężczyzn (48% ogółu mieszkańców) i 5597 kobiet (52%)

Tabela 1. Mieszkańcy gminy Kwidzyn w podziale na miejscowości w latach 2004-2013

Nazwa Miejscowości	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Baldrum	393	394	385	380	374	388	390	394	392	392
Brachlewo	360	361	362	368	373	385	381	387	392	388
Brokowo	173	177	177	177	179	185	185	187	195	194
Bronno	254	255	252	254	253	253	256	242	248	242
Dankowo	71	70	65	67	73	80	96	109	110	138
Dubiel	188	186	189	190	201	205	208	209	203	204
Gilwa Mała	36	38	40	40	40	38	38	40	41	42
Gniewskie Pole	270	265	265	264	264	263	249	248	246	246
Górki	526	532	524	510	504	493	480	476	466	446
Grabówko	235	241	243	248	255	247	251	260	278	279
Gurcz	384	390	371	372	368	363	362	361	366	372
Janowo	397	405	403	404	407	410	415	413	415	410
Kamionka	192	185	202	206	219	223	229	234	224	227
Korzeniewo	656	655	661	668	677	682	697	706	703	692
Licze	511	517	524	522	524	526	518	518	524	527
Lipianki	231	230	230	235	240	248	254	250	251	256
Mareza	1063	1085	1110	1143	1150	1167	1194	1213	1240	1255
Nowy Dwór	326	323	322	324	326	333	338	343	332	323
Obory	284	286	285	285	282	275	277	268	258	251
Ośno	291	290	288	283	260	261	261	267	272	274
Pastwa	277	283	283	290	294	284	276	273	268	257
Pawlice	393	398	406	410	404	399	401	392	385	379
Podzamcze	277	283	283	281	291	289	294	295	297	290
Rakowice	94	95	94	97	98	102	100	101	102	99
Rakowiec	1177	1224	1273	1328	1375	1410	1420	1452	1473	1493
Rakowieckie Pole	24	27	27	26	26	30	30	30	25	26
Rozpędziny	261	270	278	284	299	303	295	306	308	310
Szadowo	14	10	13	12	12	12	12	12	13	13
Szałwinek	163	161	153	152	150	153	141	142	145	143
Tychnowy	752	756	759	765	763	769	769	768	773	774
Wola – Sosenka	18	19	16	19	16	19	19	21	25	25
RAZEM	10291	10411	10483	10604	10697	10795	10836	10917	10970	10967

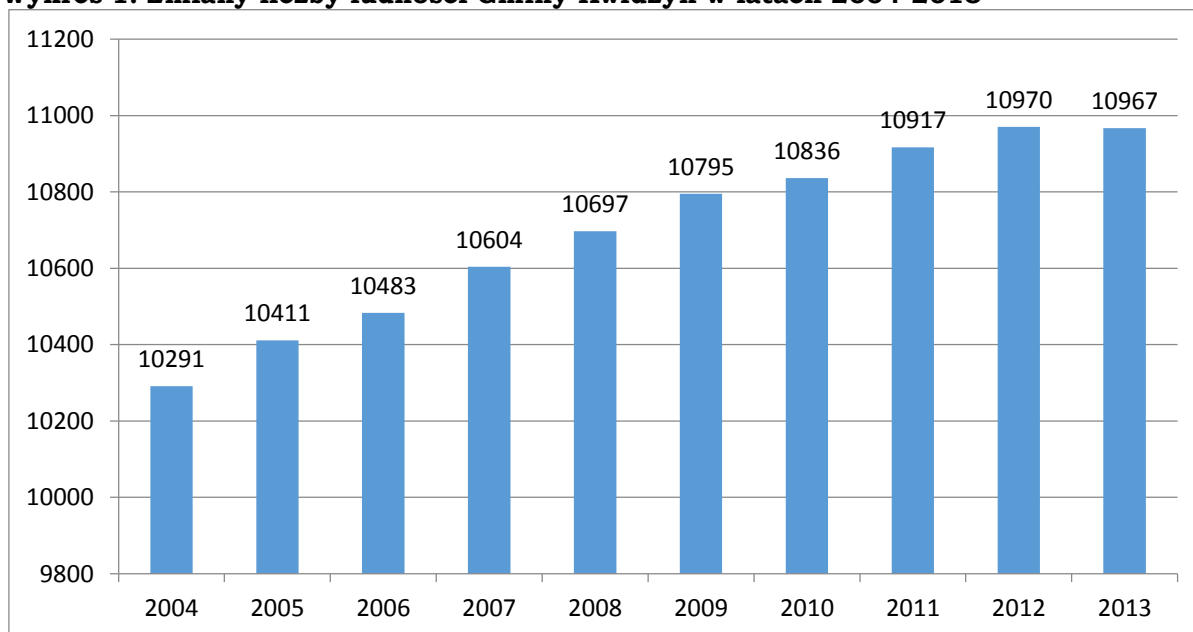
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych UG Kwidzyn

Statystyki dotyczące liczby ludności, pochodzące z Głównego Urzędu Statystycznego posłużą do prowadzenia obiektywnych analiz porównawczych, opartych o jednolite źródło danych.

Urząd Gminy Kwidzyn dostarcza informacji na temat ilości osób, zamieszkujących stale na terenie gminy według prowadzonych przez niego rejestrów. Ukazany podział na miejscowości pozwala na określenie największych skupisk ludności w gminie.

Największymi sołectwami w gminie są wieś Rakowiec (1493 osoby), Mareza (1255 osób) Tychnowy (774 osób), Korzeniewo (692 osób) oraz Licze (527 osób). Większe jednostki usytuowane są głównie przy ważniejszych traktach komunikacyjnych gminy. Gminę można uznać ze relatywnie rozdrobnioną administracyjnie – część miejscowości nie liczy nawet 100 mieszkańców (Gilwa Mała, Nowa Wieś Kwidzyńska, Rakowice, Rakowieckie Pole, Szadowo, Wola Sosenska), pozostałe są raczej niewielkie.

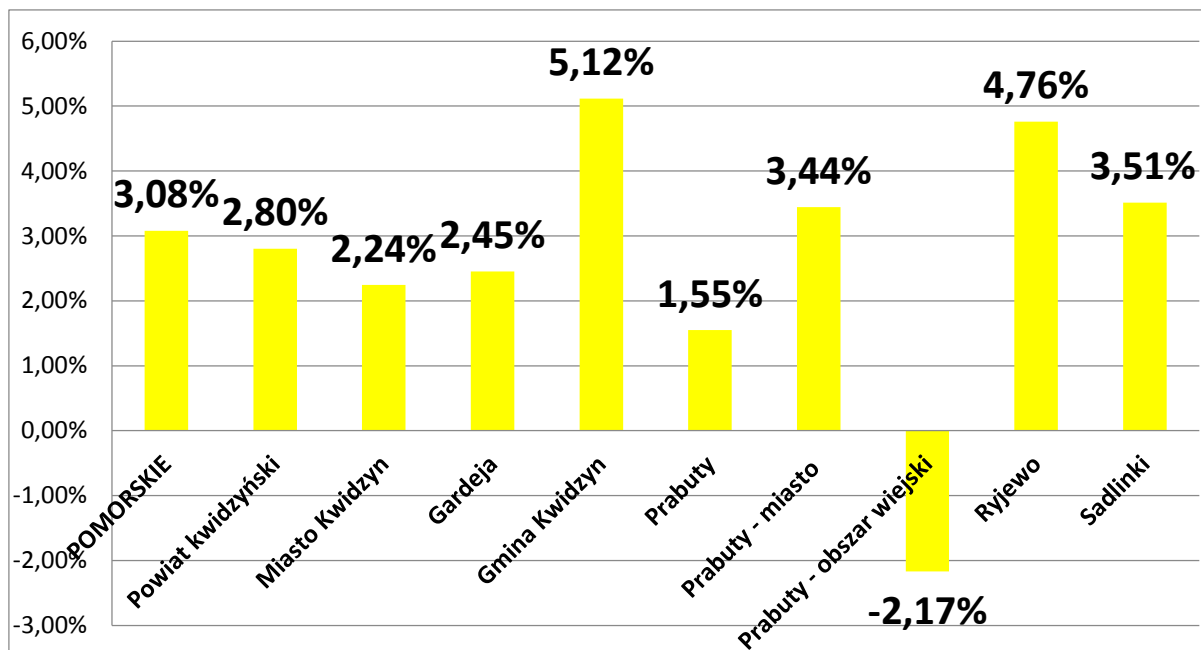
Wykres 1. Zmiany liczby ludności Gminy Kwidzyn w latach 2004-2013

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych UG Kwidzyn

Możemy zauważyć ciągły wzrost tej wartości w kolejnych latach. Miejscowości w których obserwuje się największy wzrost to Rakowiec, Mareza oraz Tychnowy. Wzrost ten podyktowany jest rozbudową budownictwa mieszkaniowego jednorodzinnego w tych miejscowościach. Większy przyrost liczby ludności zaobserwowano w Rakowcu (8,58%) oraz w Marezie (9,13%).

Wykres 2. Zmiany liczby ludności w grupie porównawczej w stosunku do roku 2008

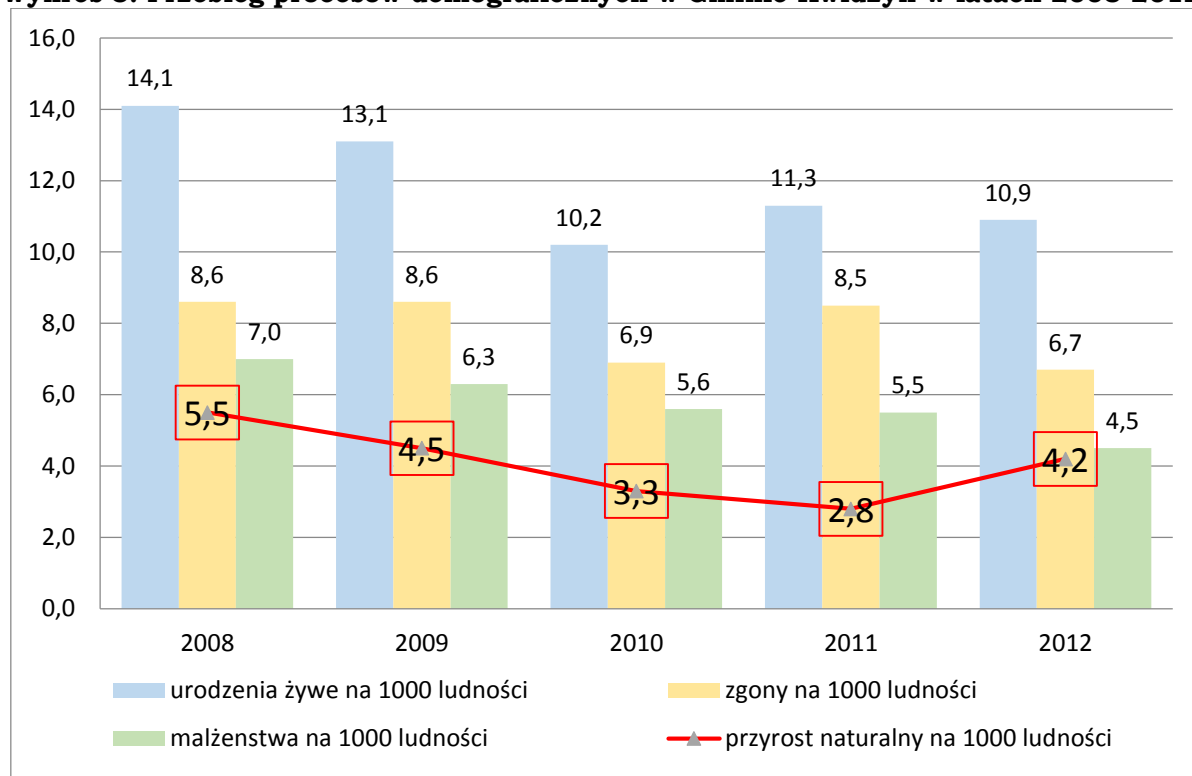

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

Analizując liczbę ludności całego powiatu kwidzyńskiego w 2012 roku w stosunku do roku bazowego, tj. 2008, zauważalny jest 2,8-procentowy wzrost co ma bezpośrednie przełożenie na liczbę mieszkańców Gminy Kwidzyn , gdzie liczba ludności zwiększyła się w tym okresie o 5,12%.

Niemniej jednak, w relacji do jednostek sąsiednich, statystyki Gminy Kwidzyn wypadają najlepiej. Wszystkie gminy grupy porównawczej (oprócz Prabuty obszaru wiejskiego -2,17%) wykazały 1,55- do 5,12-procentowy wzrost liczby mieszkańców (największy w Gminie).

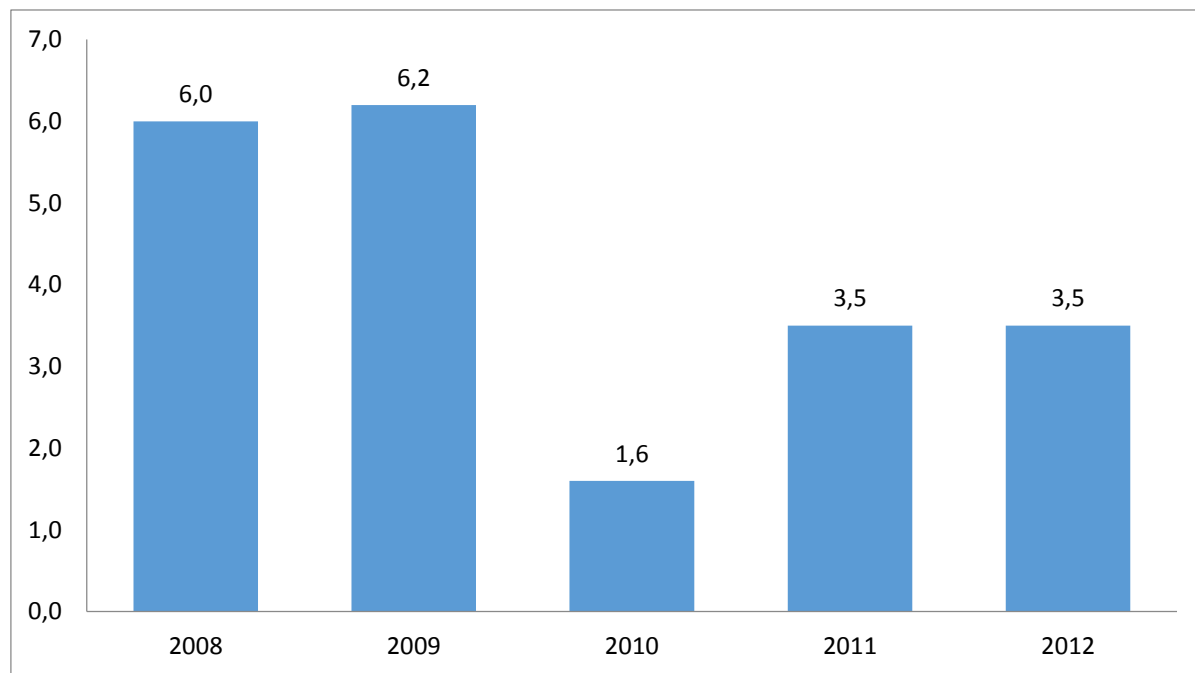
Wykres 3. Przebieg procesów demograficznych w Gminie Kwidzyn w latach 2008-2012

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

By zbadać tendencje dotyczące liczby ludności w Gminie Kwidzyn, przeanalizowano przebieg procesów demograficznych w latach 2008-2012. Z danych wynika, że na przestrzeni całego badanego okresu Gmina Kwidzyn wykazywała dodatni przyrost naturalny, jednakże z zauważoną tendencją spadkową. Liczba urodzeń na 1000 mieszkańców w latach 2008-2012, stale spadała, z wyjątkiem roku 2011 gdzie zanotowano niewielki wzrost tego wskaźnika. Podobnie kształtuje się trend dotyczący zgonów.

Wykres 4. Saldo migracji ogółem na 1000 mieszkańców w Gminie Kwidzyn w latach 2008-2012

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

Analizując ruch migracyjny, można zauważyć, że Gmina Kwidzyn charakteryzuje się dodatnim saldem migracji. Średnio na 1000 mieszkańców przybywa 4,16 osoby, a w roku 2009 saldo osiągnęło wartość najwyższą w badanym okresie, czyli 6,2‰.

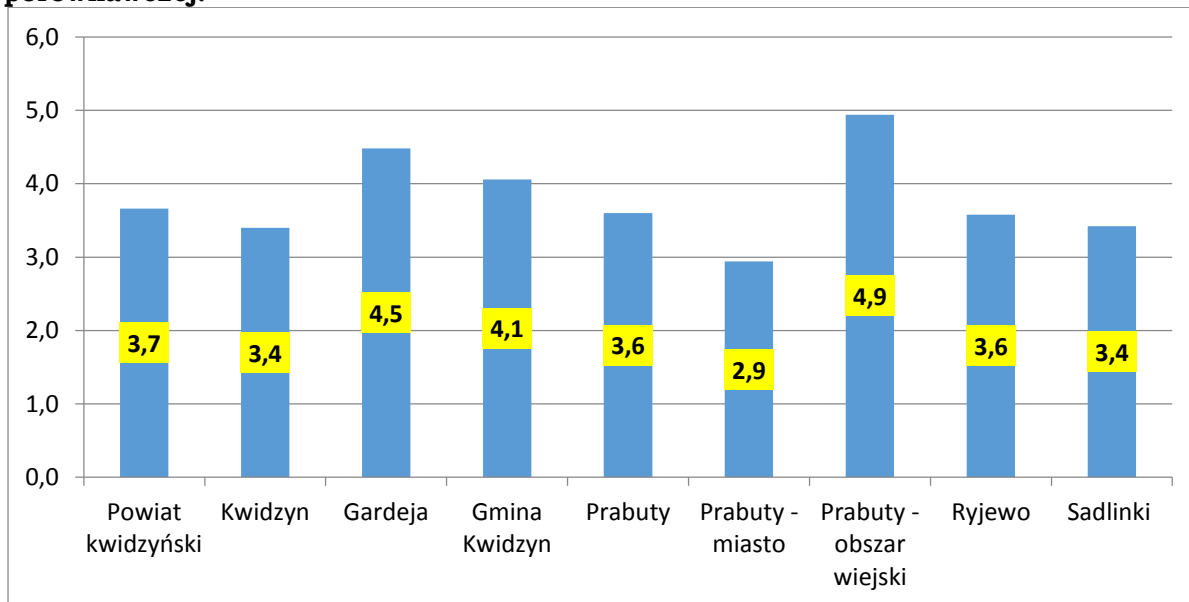
Saldo migracji determinują przede wszystkim migracje wewnętrzne. Według danych GUS w ostatnich latach właśnie ten rodzaj migracji się nasilił. W latach 2008 i 2012 średnio 41 osób zasiedliło tereny Gminy Kwidzyn. W latach 2008-2012 przeciętnie 4 mieszkańców Gminy Kwidzyn udawało się na emigrację za granicę. Ruch ten jest w ostatnich latach mniej nasilony.

Omawiając ruchy ludności i podkreślając dodatnie saldo migracji terenów wiejskich, nie sposób nie poruszyć kwestii wzrostu znaczenia funkcji rezydencjalnej gminy Kwidzyn. Obserwacja przemieszczania się ludności w regionie pozwala na zauważenie pewnych tendencji, a mianowicie: przenoszenia się ludności z większych miast (z Kwidzyna) na obszary podmiejskie stające się „sypialniami”. Trend ten trwa już znaczny okres czasu, co pozwoliło na dostosowanie się do niego np. rynku nieruchomości, co skutkuje wzrostem cen domów i terenów pod zabudowę w tych rejonach. Szereg korzystnych czynników (m.in. niższe ceny nieruchomości, korzyści wynikające z zamieszkania na

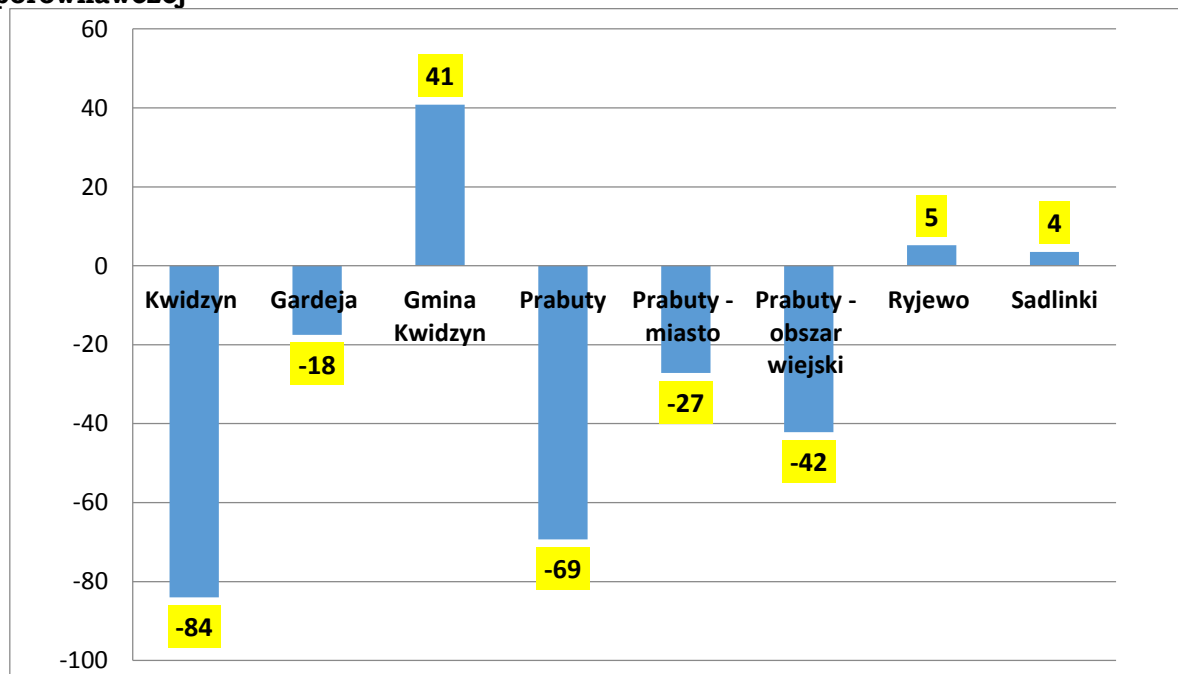
terenach mniej zurbanizowanych) włącza tereny gminy Kwidzyn do kręgu zainteresowania osób, zmieniających miejsce zamieszkania.

Wykres 5. Przeciętny przyrost naturalny na 1000 osób w latach 2008 – 2012 w grupie porównawczej.

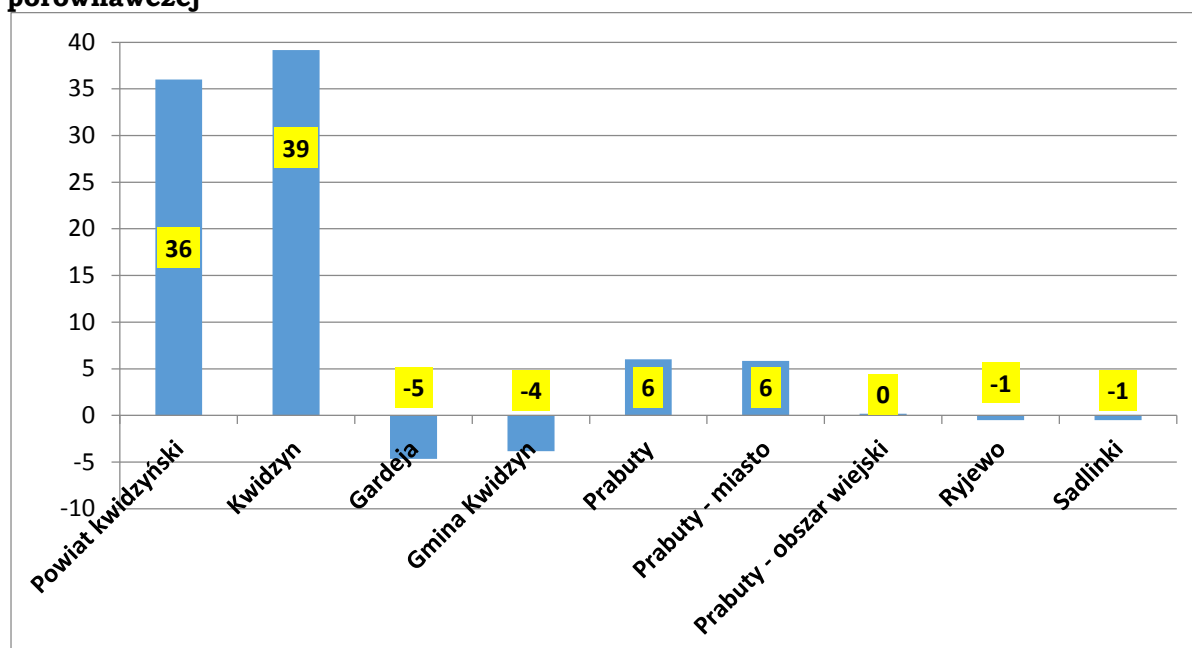
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

Wykres 6. Przeciętne saldo migracji wewnętrznych w latach 2008 – 2012 w grupie porównawczej

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

Wykres 7. Przeciętne saldo migracji zagranicznych w latach 2008 – 2012 w grupie porównawczej

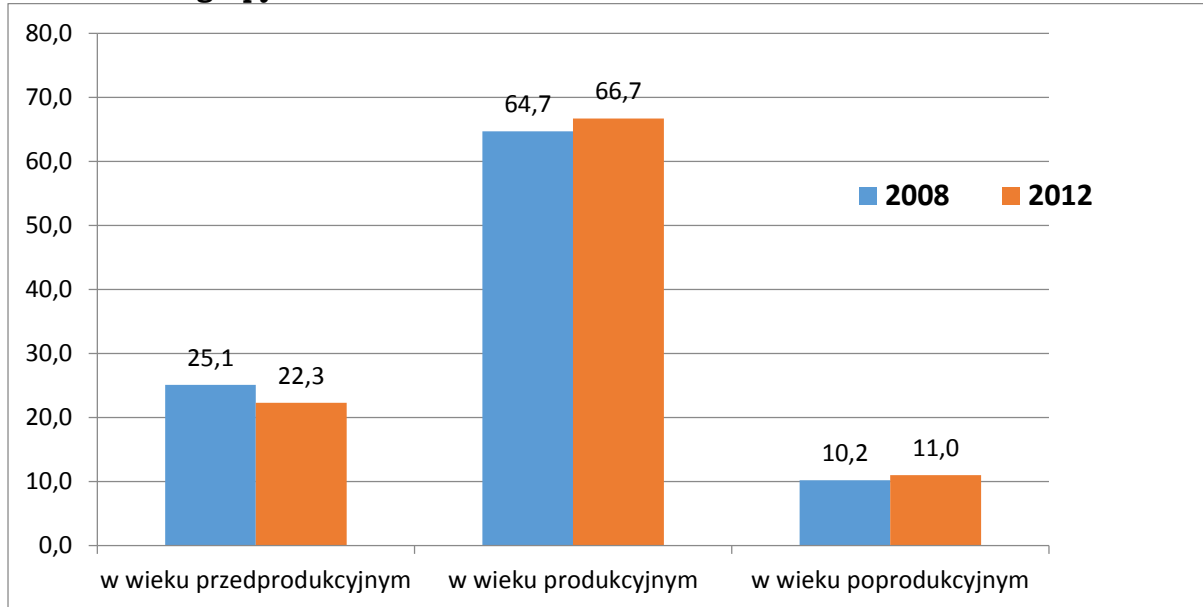
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

Wykres przedstawia zestawienia omawianych statystyk w relacji z porównywanymi jednostkami samorządu terytorialnego. W odniesieniu do przeciętnego przyrostu naturalnego Gmina Kwidzyn, legitymująca się przeciętnym przyrostem naturalnym na poziomie 4,1‰, wypada lepiej od powiatu kwidzyńskiego, gdzie przyrost naturalny wyniósł średnio 3,7‰. Jednakowoż w odniesieniu do porównywanych gmin plasuje się na porównywalnym poziomie, a porównywane sąsiednie gminy mogą się pochwalić również dodatnim przyrostem naturalnym.

Zmiany struktury ludności na terenie gminy Kwidzyn w latach 2008–2013 sygnalizują występowanie negatywnych tendencji związanych z procesem starzenia się społeczeństwa. W okresie objętym badaniem liczba ludności Gminy Kwidzyn uległa wzrostowi, natomiast zmiany w poszczególnych grupach wiekowych przebiegały z różnym natężeniem. Liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym (0-17 lat) obniżyła się w ujęciu względnym w największym stopniu, tj. aż o 11,15%. Zmiana liczby ludności w wieku produkcyjnym (18-59/64 lat) była stosunkowo niewielka i wyniosła jedynie 3,09%, natomiast w grupie ludności w wieku poprodukcyjnym (60+/65+) nastąpił wzrost liczby ludności, na poziomie przekraczającym 7,8%. Wprowadzone zmiany legislacyjne wydłużające wiek aktywności zawodowej złagodzą przebieg negatywnych tendencji, niemniej jednak dla potrzeb diagnozy posłużono się przytoczonymi

kategoriami podziału na grupy wiekowe, celem zachowania spójności danych i wniosków z danymi statystycznymi.

Wykres 8. Ludność Gminy Kwidzyn w latach na lata 2008 i 2012 w podziale na ekonomiczne grupy wiekowe

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

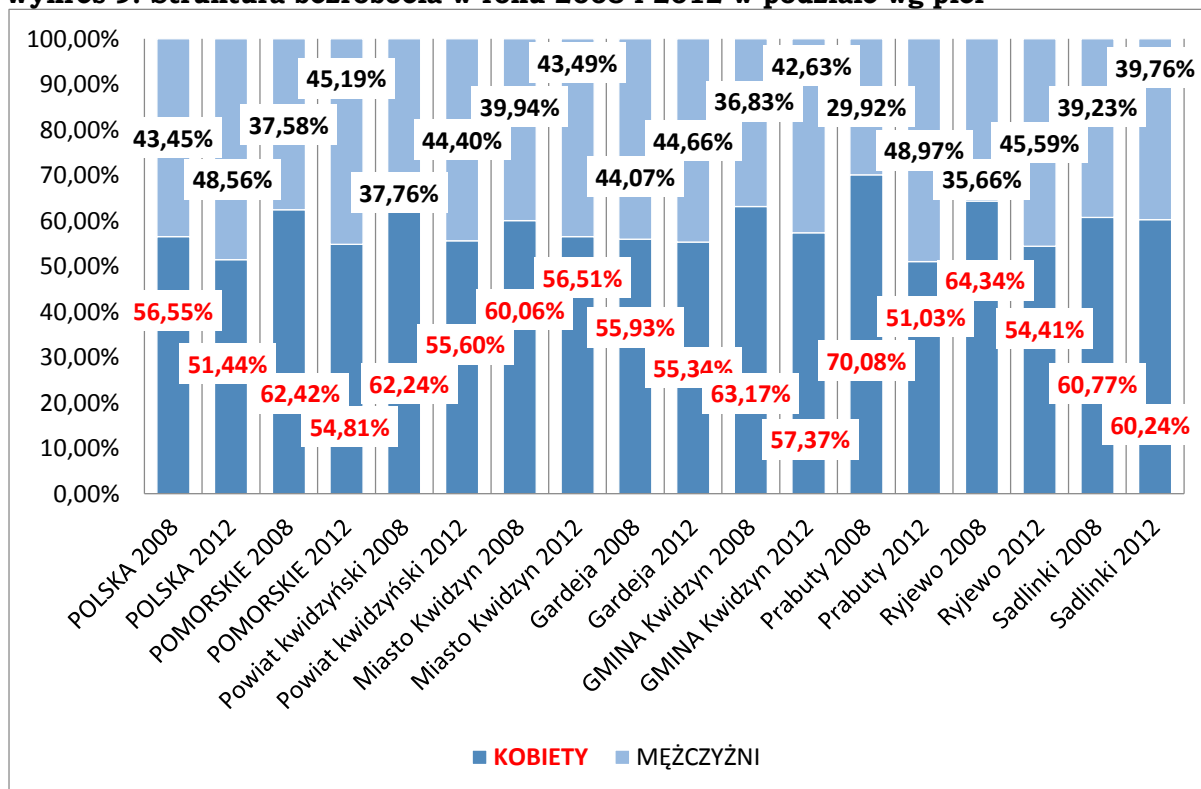
Podsumowanie:

- populacja Gminy Kwidzyn, wynosząca na koniec 2013 roku 10967 mieszkańców charakteryzuje dodatnie saldo migracji, co może świadczyć o tendencji przesiedlania się mieszkańców miast na obszary podmiejskie oraz atrakcyjności osadniczej Gminy;
- prognozowane zmiany liczby oraz struktury ludności wskazują na systematyczny wzrost liczby mieszkańców Gminy, w tym szczególnie osób w wieku produkcyjnym i poprodukcyjnym;
- w wieku przedprodukcyjnym obserwowany jest trend spadkowy;
- zmiany w strukturze ludności Gminy, polegające na wzroście udziału osób w wieku poprodukcyjnym w ogóle populacji, wpisują się w ogólną tendencję starzenia się społeczeństwa, co będzie miało swoje skutki w obszarze polityki społecznej i edukacji;
- migracje, zmiana liczby i struktury ludności stają się szansą m.in. dla finansów publicznych Gminy, wzrostu dochodu z podatków, a stojącej w obliczu nowych wyzwań demograficznych i gospodarczych.

➤ Rynek pracy

Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Kwidzynie, na koniec 2013 roku w Gminie Kwidzyn zarejestrowanych było 785 osób bezrobotnych, z czego 59,75% stanowiły kobiety (469 osób). Bezrobocie w Gminie Kwidzyn w latach 2006-2008 wykazywało tendencję malejącą. Począwszy od roku 2009 liczba osób pozostających bez zatrudnienia zaczęła się zwiększać, osiągając w 2013 roku wartość o ponad 91% wyższą niż w 2008 roku (410 osób). Najgwałtowniejszy wzrost liczby bezrobotnych nastąpił w roku 2009, gdy w relacji z rokiem poprzedzającym przybyło 257 osób zarejestrowanych jako bezrobotne. Jest to najprawdopodobniej reakcja na ogólny kryzys gospodarczy. Bezrobocie wśród kobiet stanowi większy odsetek niż wśród mężczyzn tendencja ta utrzymuje się w całym analizowanym okresie dla wszystkich analizowanych jednostek.

Wykres 9. Struktura bezrobocia w roku 2008 i 2012 w podziale wg płci

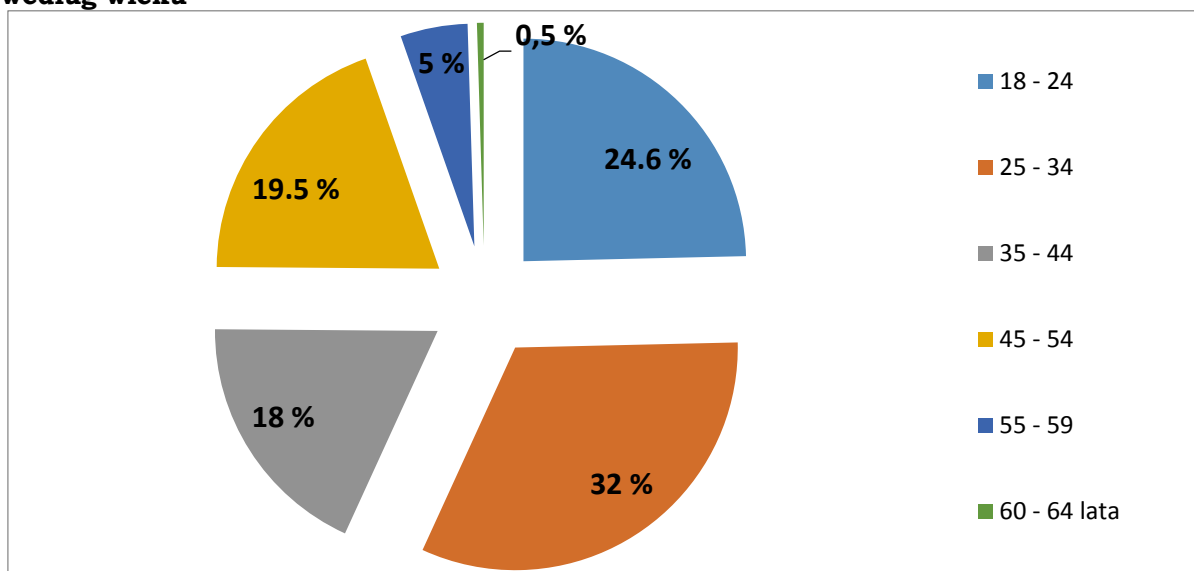
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

Ponadto rozważeniu poddano rozkład procentowy bezrobotnych w zależności od płci dla jednostek porównawczych (województwa, powiatu, gmin ościennych). W tym zestawieniu również obserwujemy tendencję, która miała miejsce dla Gminy Kwidzyn t.j. wzrost bezrobotnych kobiet w stosunku do mężczyzn.

Bezrobotni Gminy Kwidzyn stanowili w 2013 roku 14,57% bezrobotnych powiatu kwidzyńskiego.

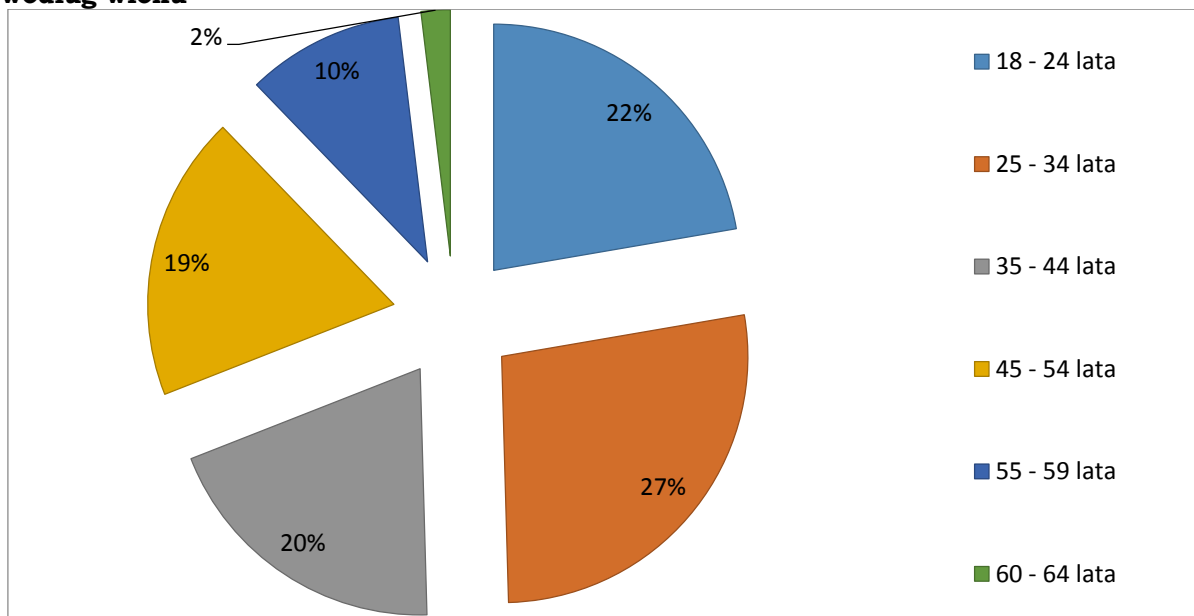
Dalsza część analizy bezrobocia w Gminie Kwidzyn zawiera dane dotyczące struktury bezrobotnych - ich podziału ze względu na: wiek, wykształcenie i czas pozostawania bez zatrudnienia.

Wykres 10. Struktura bezrobotnych zarejestrowanych w gminie Kwidzyn w roku 2008 według wieku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych PUP w Kwidzynie

Wykres 11. Struktura bezrobotnych zarejestrowanych w gminie Kwidzyn w roku 2013 według wieku

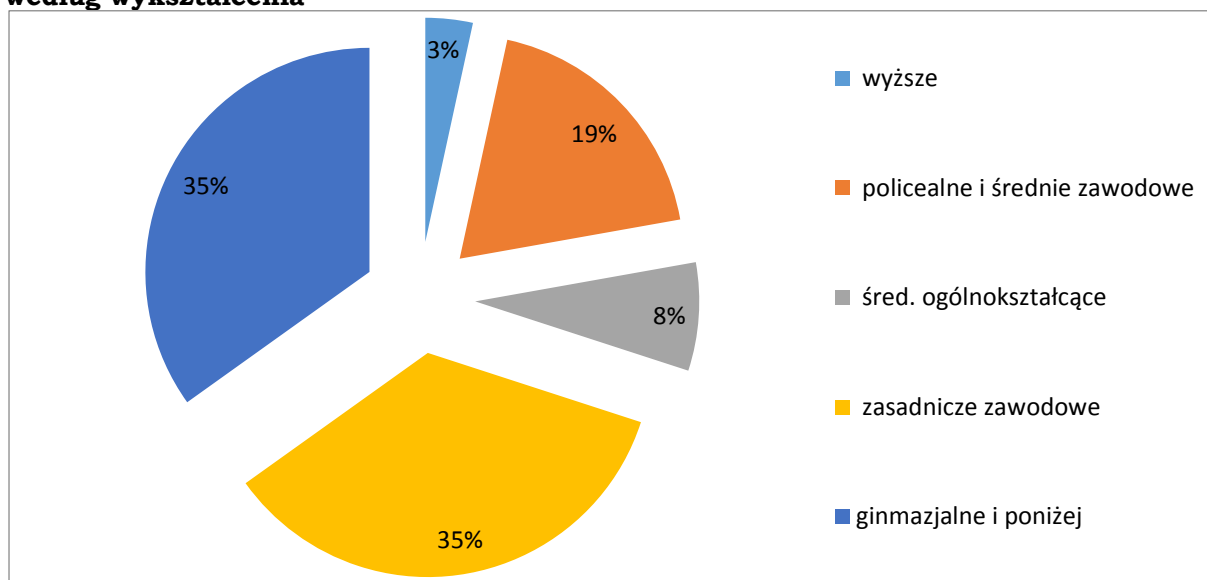

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych PUP w Kwidzynie

Największą grupę bezrobotnych w Gminie Kwidzyn stanowią osoby młode, w wieku od 25 do 34 lat 27% (214 osoby). Obserwowalny jest też duży skok liczby

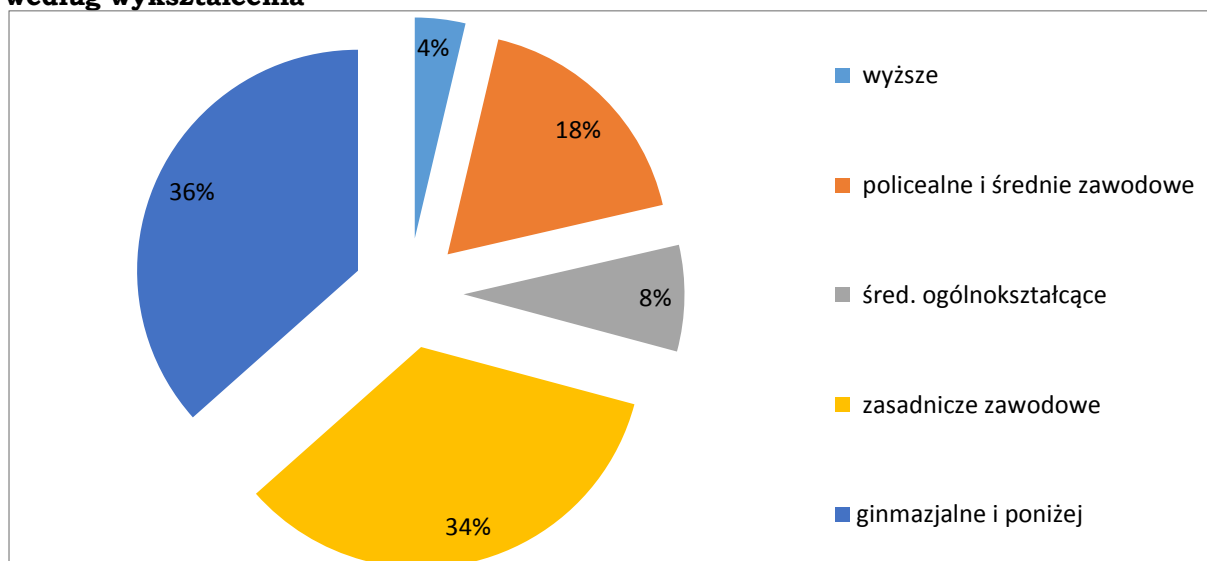
bezrobotnych w tym przedziale wiekowym w stosunku do 2008 roku. Największa dynamika zmian charakteryzowała jednak osoby bezrobotne w przedziale wiekowym od 25 do 34 lat oraz 55 do 59 i 60-64 lat najmniejsza zaś w przedziale wiekowym od 35 do 44 oraz 45 do 54 lat. Oznacza to, że nie zmienił się w dużym stopniu ich udział w ogóle bezrobotnych, który w 2013 roku wyniósł 39%. W porównaniu z rokiem 2008 wzrosła jedynie liczba bezrobotnych w przedziale wiekowym od 35 do 54 lat oraz 55 do 59 i 60 do 64 lat. W 2013 roku stanowili oni 32% ogółu osób pozostających bez pracy.

Wykres 12. Struktura bezrobotnych zarejestrowanych w gminie Kwidzyn w roku 2008 według wykształcenia

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych PUP w Kwidzynie

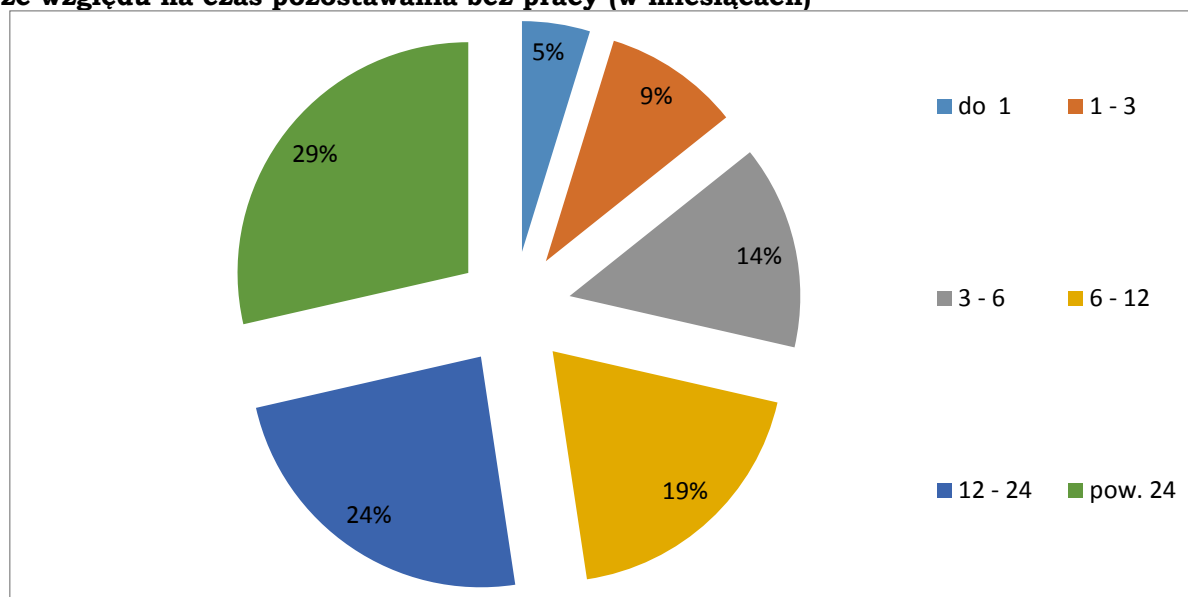
Wykres 13. Struktura bezrobotnych zarejestrowanych w gminie Kwidzyn w roku 2013 według wykształcenia

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych PUP w Kwidzynie

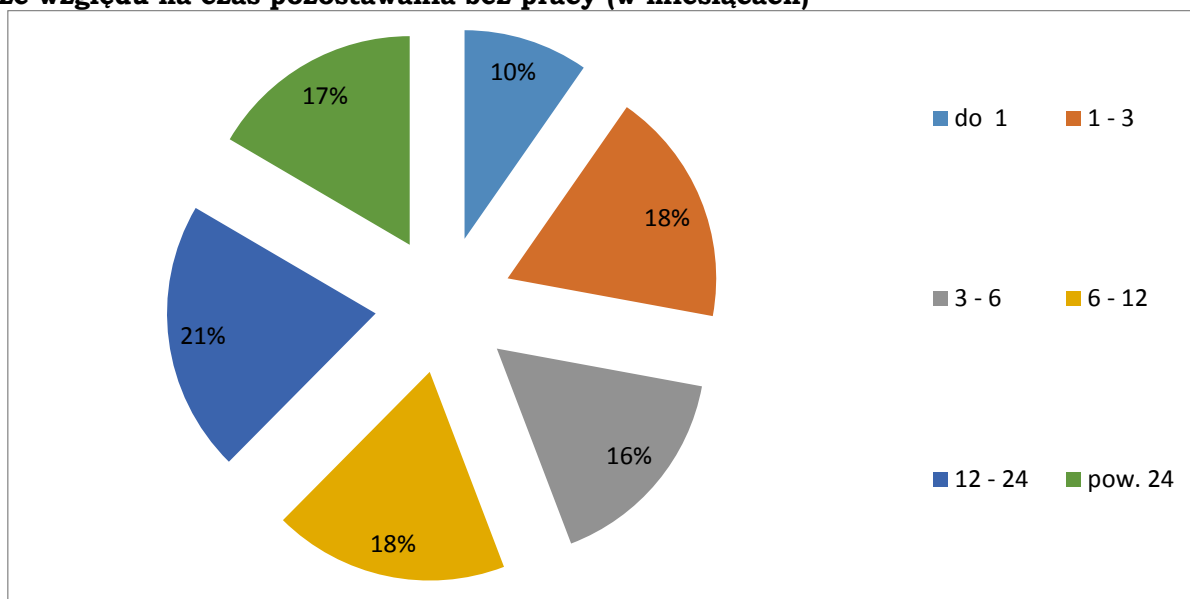
Analizując strukturę bezrobotnych według wykształcenia, można zauważyć, że ponad 1/2 z nich to osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym (34%) oraz gimnazjalnym i niższym (36%). Najrzadziej bezrobocie dotyka osób z wykształceniem wyższym – stanowią one 4% ogółu osób pozostających bez pracy. Nieco wyższy odsetek osób bezrobotnych stanowią osoby z wykształceniem średnim ogólnokształcącym (8%), jednakże w każdym z wyszczególnionych poziomów wykształcenia zaobserwowano niewielkie zmiany w stosunku do roku 2008. Wzrost liczby bezrobotnych przypadł w udziale osobom z wyższym wykształceniem oraz gimnazjalnym i niższym. Spadła natomiast liczba osób bezrobotnych, legitymizujących się wykształceniem zasadniczym zawodowym oraz policealnym i średnim zawodowym.

Wykres 14. Struktura bezrobotnych zarejestrowanych w gminie Kwidzyn w roku 2008 ze względu na czas pozostawania bez pracy (w miesiącach)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych PUP w Kwidzynie

Wykres 15. Struktura bezrobotnych zarejestrowanych w gminie Kwidzyn w roku 2013 ze względu na czas pozostawania bez pracy (w miesiącach)

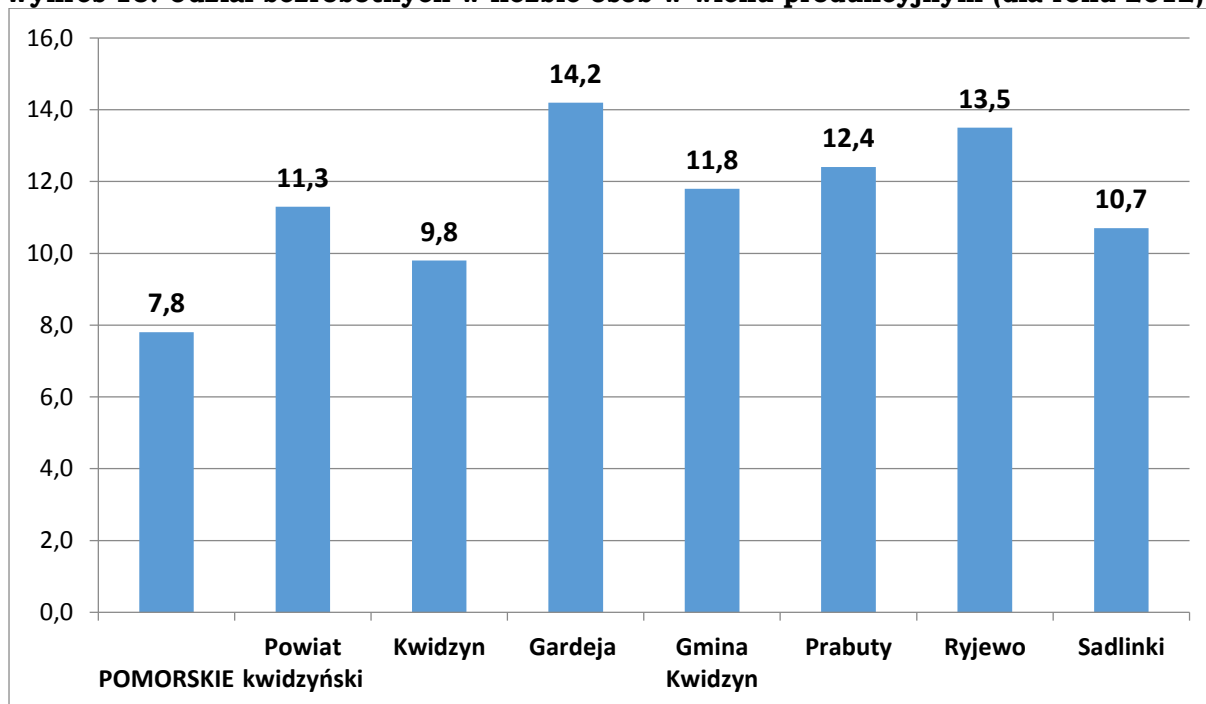
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych PUP w Kwidzynie

Ze struktury bezrobotnych ze względu na czas pozostawania bez pracy wynika, że najwięcej osób zarejestrowanych w Urzędzie Pracy nie pracowało przez okres roku do dwóch lat (21%). Ogólnie 38% osób bezrobotnych w Gminie Kwidzyn pozostawało bez zatrudnienia długotrwale - dłużej niż rok. Krótki okres bezrobocia (do 3 miesięcy) przypadał w udziale 18% ogółu osób pozostających bez pracy. W przypadku kategorii do 1 oraz 1-6 miesięcy odnotowano wzrost w stosunku do 2008 roku – największy w grupie osób pozostających bez zatrudnienia do 1 oraz 1 do 3 miesięcy (100%). W przypadku pozostałych grup odnotowano spadek największy z kolei wśród osób, które pozostawały bez pracy od 12 do 24 miesięcy.

Dla porównania stanu bezrobocia w gminie Kwidzyn z innymi jednostkami samorządu terytorialnego, zestawiono wskaźniki udziału bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie osób w wieku produkcyjnym (dla 2012 roku). Ze statystyk wynika że 11,8% osób w wieku produkcyjnym w gminie Kwidzyn było w 2012 roku zarejestrowane jako bezrobotne w powiatowym Urzędzie Pracy. Wskaźnik ten jest wyższy niż dla powiatu kwidzyńskiego (11,3%) jak i województwa pomorskiego (7,8%). Jest to wynik gorszy niż statystyki dla miasta Kwidzyna i gminy Sadlinki, jednakże lepszy niż gmin Gardeja, Prabuty i Ryjewo.

Wykres 16. Udział bezrobotnych w liczbie osób w wieku produkcyjnym (dla roku 2012)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

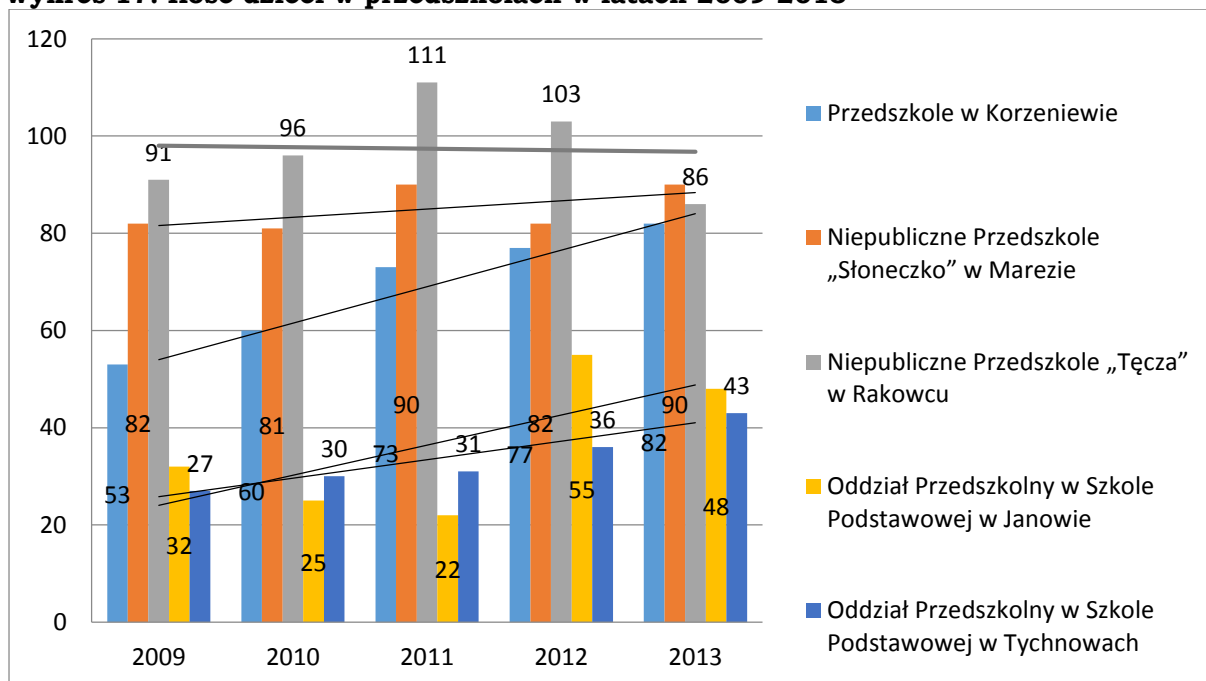
➤ Edukacja

Kolejny obszar analizy stanowią elementy dotyczące obszaru szkolnictwa, skupiając się na danych dotyczących przedszkoli, szkół podstawowych i gimnazjalnych.

Na terenie gminy istnieje pięć placówek przedszkolnych w tym: przedszkole niepubliczne „Tęcza” w Rakowcu, Przedszkole w Korzeniewie, Przedszkole Niepubliczne „Słoneczko” w Marezie, Oddział Przedszkolny w Szkole Podstawowej w Janowie i Oddział Przedszkolny w Szkole Podstawowej w Tychnowach.

Poniżej przedstawiono tendencję dotyczącą ilości dzieci uczęszczających do przedszkoli w latach 2009-2013.

Wykres 17. Ilość dzieci w przedszkolach w latach 2009-2013

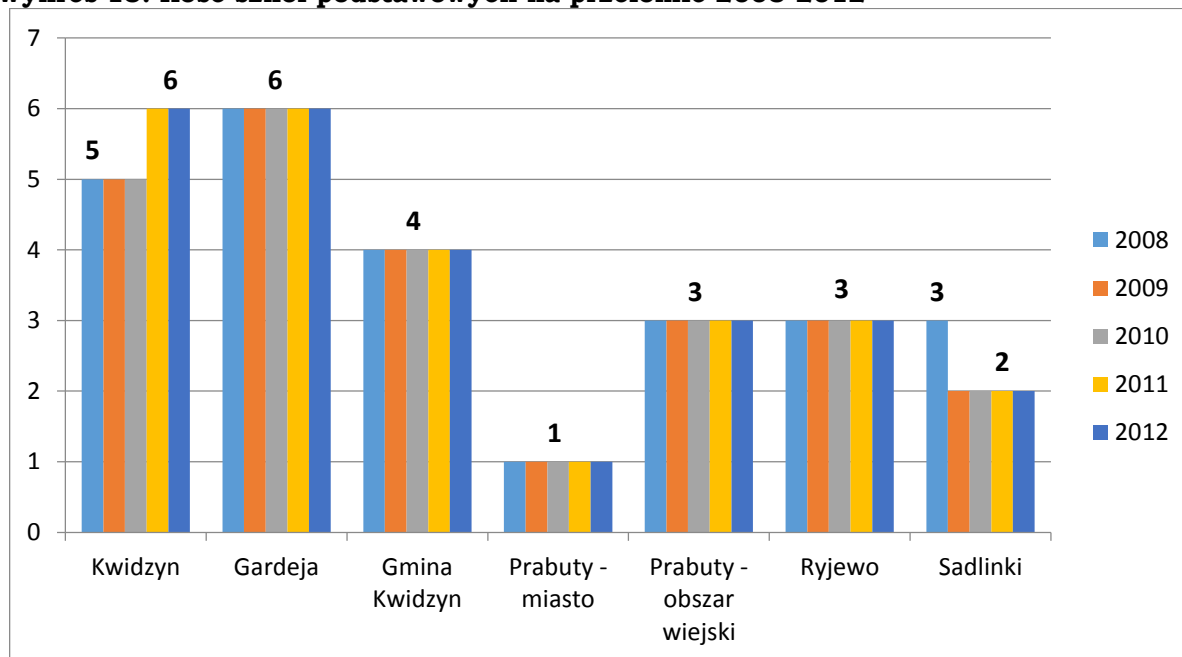
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych UG Kwidzyna

Z przedstawionej powyżej analizy wynika, że oprócz przedszkola w Rakowcu zauważalny jest trend rosnący. Jest to zadawalający wynik świadczący o tym, że istnieje coraz większe zainteresowanie edukacją dzieci przedszkolnych. Spadek ilości dzieci uczęszczających do przedszkola w Rakowcu spowodowane może być tym, iż mieszkańcy Rakowca pracują poza miejscem zamieszkania a co za tym idzie ich dzieci mogą uczęszczać do placówek przedszkolnych na terenie miasta Kwidzyna.

Na terenie gminy Kwidzyna są cztery szkoły podstawowe: w Rakowcu, Tychnowach, Janowie i Korzeniewie.

Poniżej przedstawiono analizę ilości placówek szkolnych na przełomie lat 2008-2012 w jednostkach porównywanych z gminą Kwidzyn.

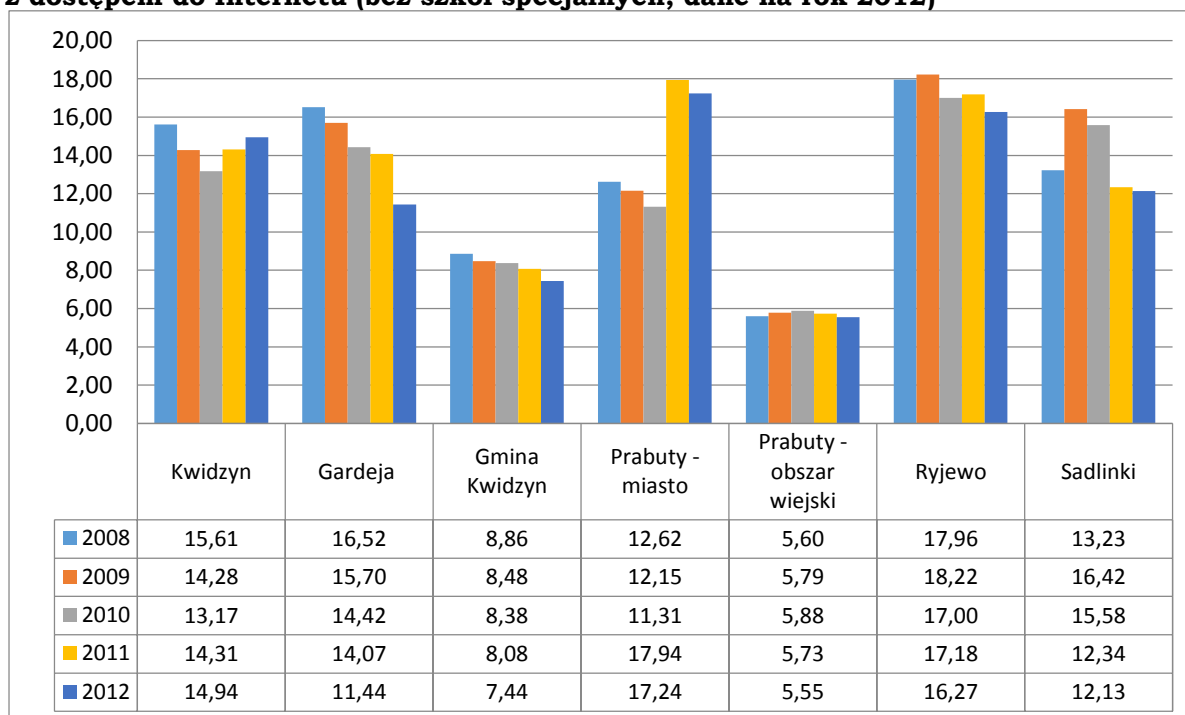
Wykres 18. Ilość szkół podstawowych na przełomie 2008-2012

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

Na podstawie zestawionych powyżej danych wnioskować należy, że dla analizowanych jednostek tylko gmina Sadlinki dokonała likwidacji szkoły podstawowej. Dla pozostałych jednostek liczba ta pozostała na stałym poziomie.

Wykres 19. Liczba uczniów szkół podstawowych przypadających na 1 komputer z dostępem do Internetu (bez szkół specjalnych; dane na rok 2012)

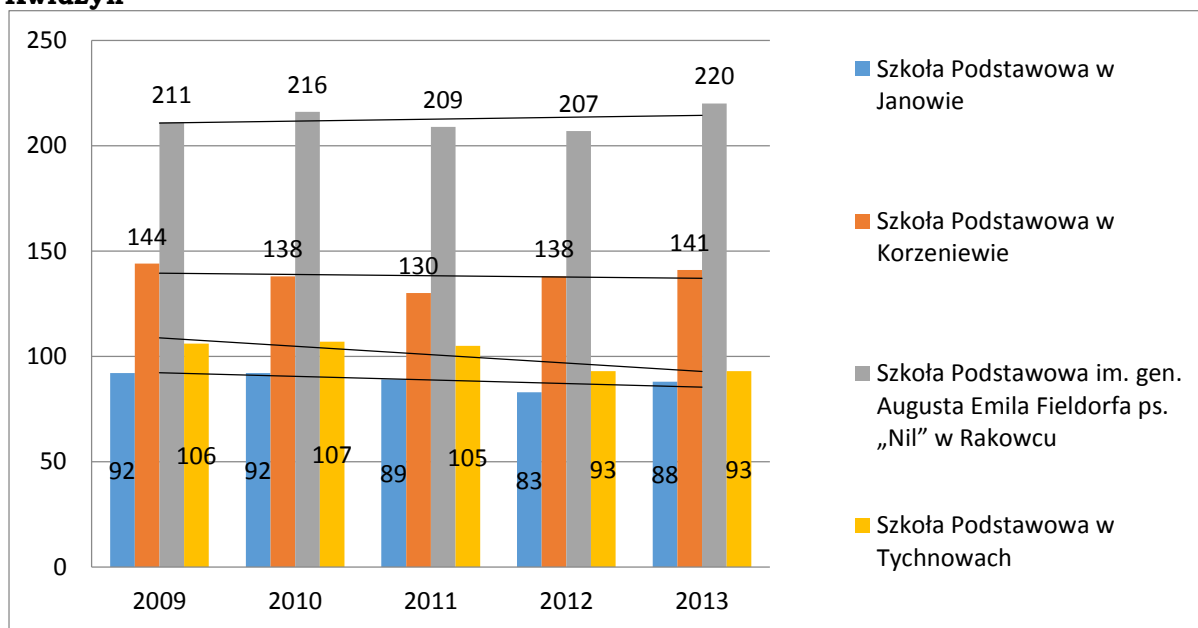

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS BD

Dane dotyczące szkolnictwa uzupełniono o informacje odnoszące się do infrastruktury technicznej t.j. wskaźnika określającego liczbę uczniów przypadających na jeden komputer z dostępem do Internetu. Z analizy wynika, że wskaźnik ten jest najniższy na terenie gminy Kwidzyn (7,44 w 2012 r.) co oznacza, że jest najlepszy ze wszystkich badanych jednostek.

Analizie poddano również tendencję dotyczącą zmian ilości uczniów w placówkach oświatowych w okresie 2009-2013.

Wykres 20. zmian ilości dzieci w latach w szkołach podstawowych na terenie gminy Kwidzyn

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych UG Kwidzyn

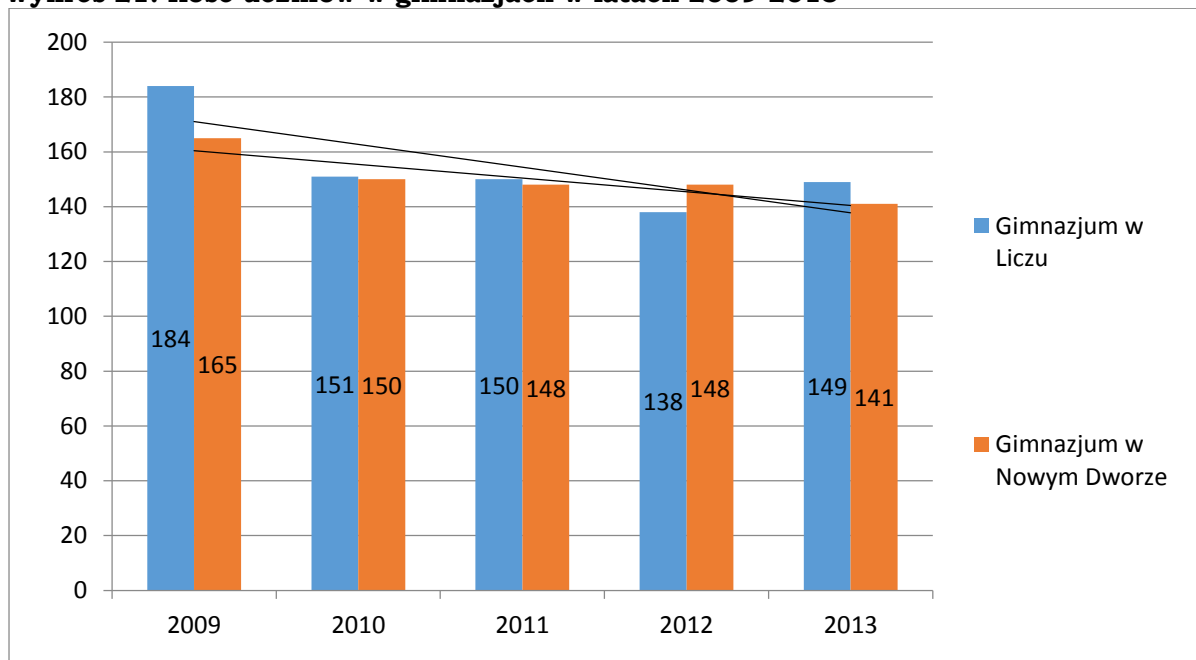
Analiza przedstawia ogólną tendencję spadkową co do ilości dzieci uczęszczających do szkół gminnych (oprócz Rakowca). Tendencja spadkowa wynikać może również z faktu uczęszczania dzieci z terenu gminy Kwidzyn do szkół na terenie miasta Kwidzyna.

Na terenie gminy Kwidzyn istnieją dwa gimnazja w Janowie i Liczu. Zamieszczony poniżej wykres określa tendencje dotyczące liczby uczniów w latach 2009-2013.

W tym przypadku również zauważalna jest tendencja spadkowa, która również może być spowodowana uczęszczaniem dzieci do szkół gimnazjalnych w mieście Kwidzyn.

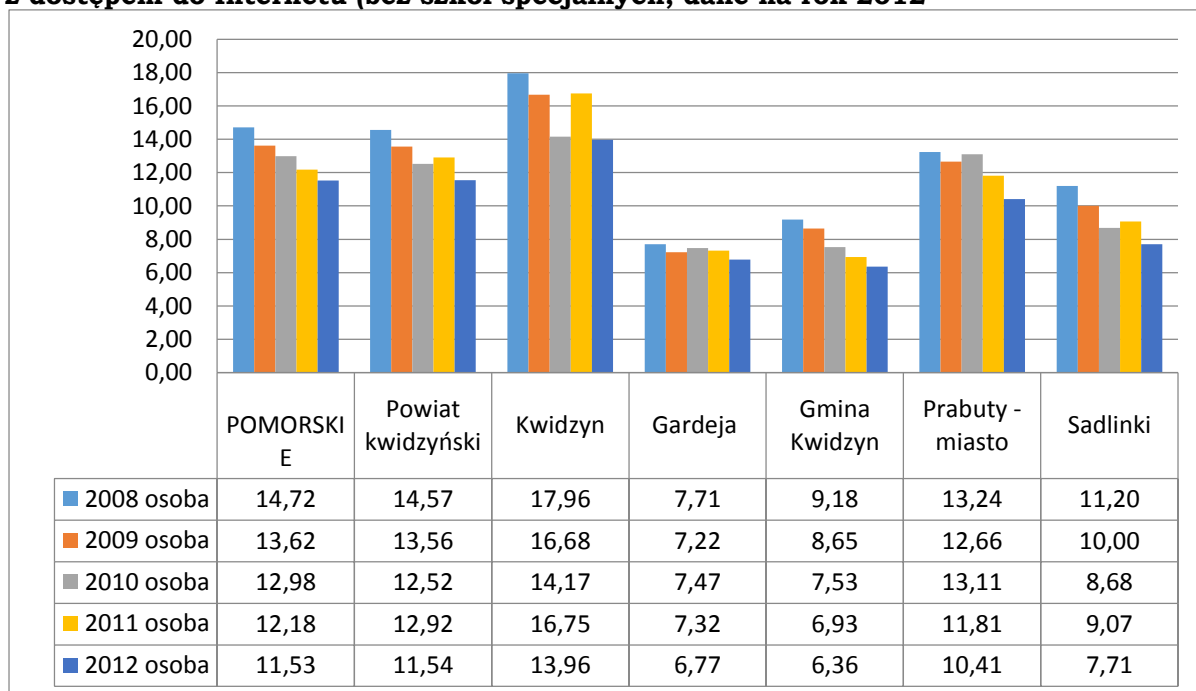
Należałoby poczynić kroki w kierunku zatrzymania tendencji spadkowej a mianowicie np. na zwiększeniu oferty dydaktycznej w szkołach na terenie gminy Kwidzyn.

Wykres 21. Ilość uczniów w gimnazjach w latach 2009-2013

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych UG Kwidzyn

Wykres 22. liczba uczniów szkół gimnazjalnych przypadających na 1 komputer z dostępem do Internetu (bez szkół specjalnych; dane na rok 2012)

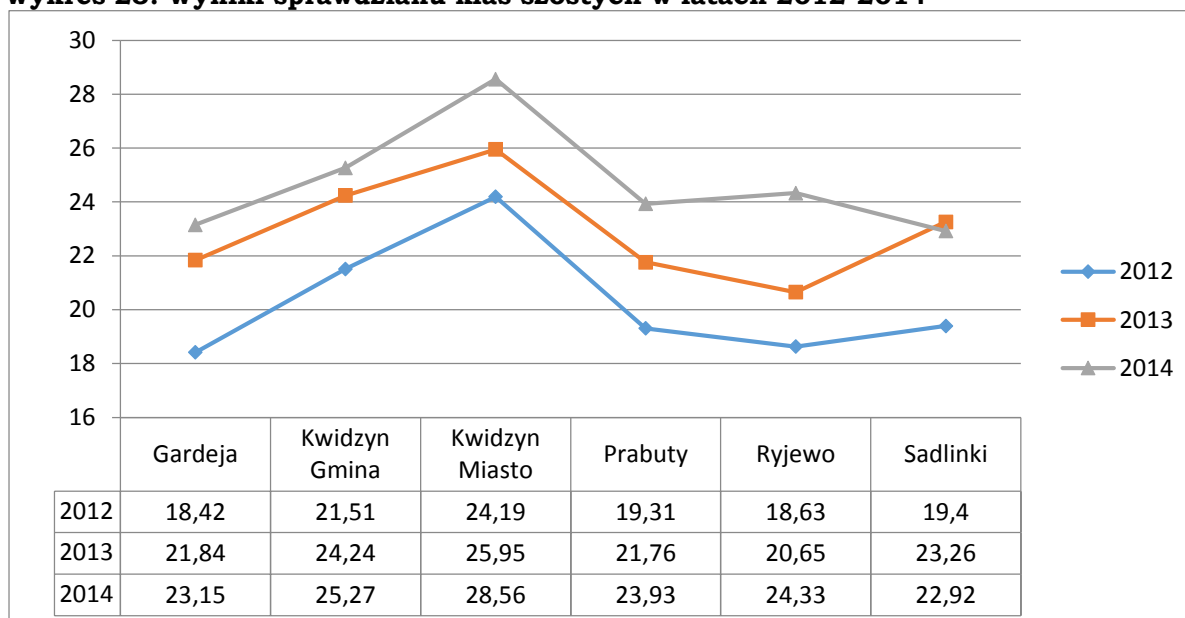
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

Dane dotyczące szkolnictwa uzupełniono również o informacje odnoszące się do infrastruktury technicznej t.j. wskaźnika określającego liczbę uczniów przypadających na jeden komputer z dostępem do Internetu. Z analizy wynika, że

wskaźnik ten jest najniższy na terenie gminy Kwidzyn (6,93 w 2012 r.) co oznacza, że jest najlepszy ze wszystkich badanych jednostek.

Analizie poddano również wyniki zdawalności sprawdzianu klas szóstych w latach 2012-2014.

Wykres 23. Wyniki sprawdzianu klas szóstych w latach 2012-2014

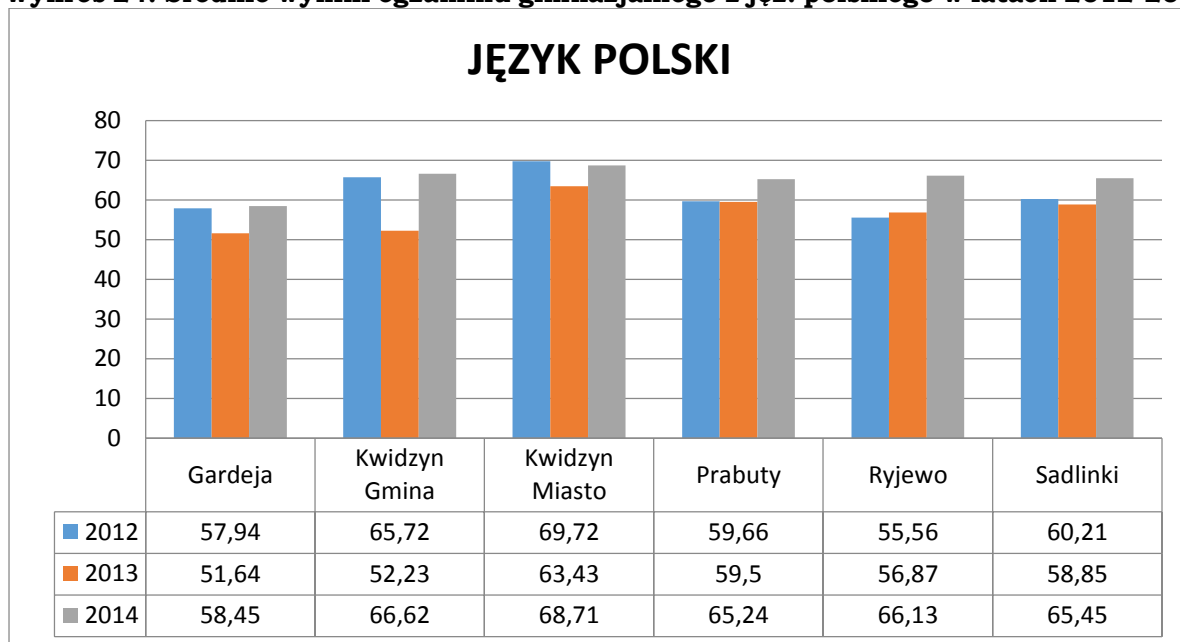

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej

Na podstawie przedstawionej powyżej analizy wynika, że w przedstawionym przedziale czasowym 2012-2014 Gmina Kwidzyn zajmuje drugie miejsce w powiecie, zaraz po mieście Kwidzyn.

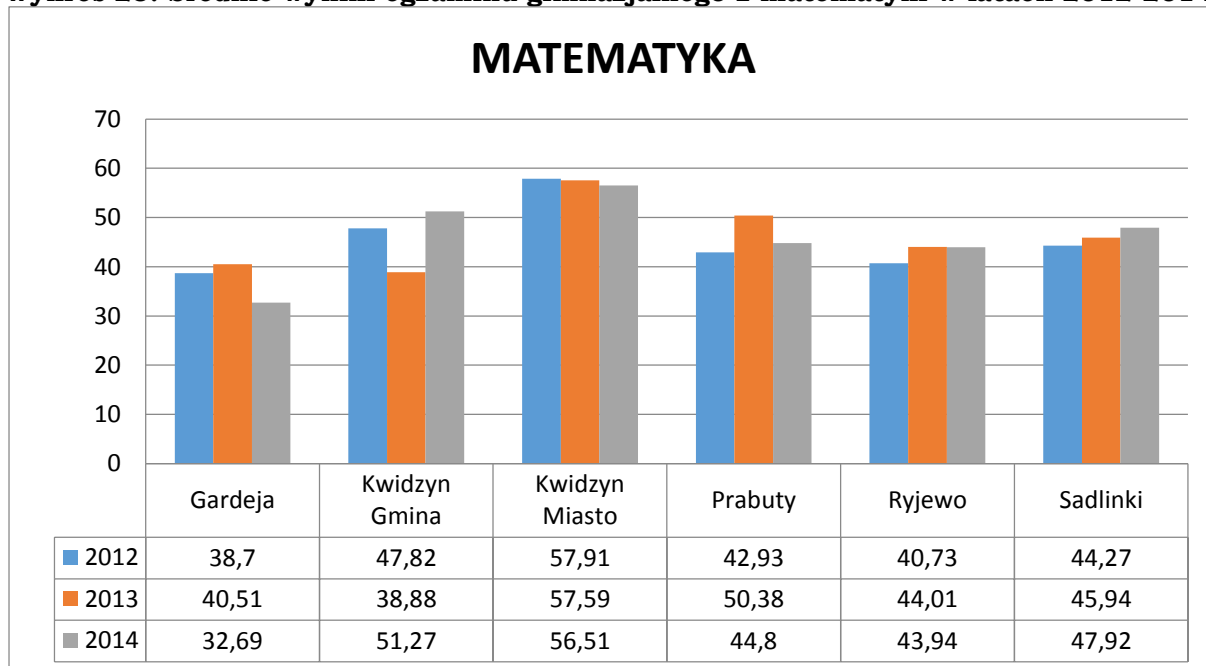
Analizie poddano również średnie wyniki egzaminu gimnazjalnego w gminach powiatu kwidzyńskiego w latach 2012-2014 z języka polskiego, matematyki i języka angielskiego (poziom podstawowy).

Wykres 24. Średnie wyniki egzaminu gimnazjalnego z jęz. polskiego w latach 2012-2014

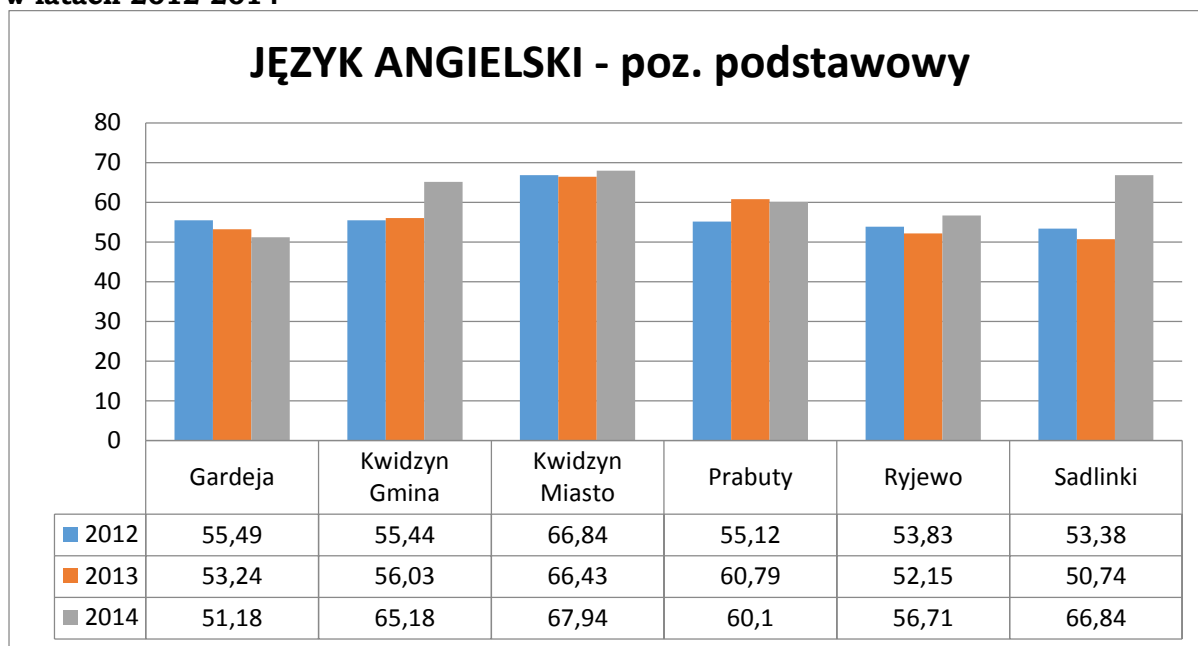
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej

Wykres 25. Średnie wyniki egzaminu gimnazjalnego z matematyki w latach 2012-2014

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej

Wykres 26. Średnie wyniki egzaminu gimnazjalnego z jęz. angielskiego poz. podstawowy w latach 2012-2014

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej

Na podstawie przedstawionych powyżej wykresów stwierdzić można, że osiągnęte w gminie Kwidzyn wyniki egzaminu gimnazjalnego z roku na rok są coraz wyższe. W przypadku Gminy Kwidzyn wyjątek stanowił rok 2013, w którym to wynik egzaminu z matematyki był najniższym wynikiem wśród analizowanych jednostek.

➤ **Biblioteki**

Biblioteka Publiczna Gminy Kwidzyn z siedzibą w Marezie (BPGK) jest samorządową instytucją kultury podlegającą wpisowi do Księgi Rejestrowej Samorządowej Instytucji Kultury. W skład BPGK wchodzi biblioteka w Marezie oraz 4 filie biblioteczne, tj. w Janowie, Korzeniewie, Rakowcu i Tychnowach oraz punkty biblioteczne organizowane zgodnie z potrzebami na terenie gminy. Biblioteka posiada łącznie 13 stanowisk komputerowych z dostępem do Internetu, wszystkie placówki biblioteczne wyposażone są w skanery, kserokopiarki i drukarki będące do dyspozycji mieszkańców gminy. Lokale biblioteczne są w większości wyremontowane, funkcjonalne i nowoczesne. Statutową działalnością biblioteki jest rozwijanie i zaspokajanie potrzeb czytelniczych i informacyjnych mieszkańców, a także upowszechnianie wiedzy

i nauki, rozwój kultury, dbałość o sprawne funkcjonowanie sieci bibliotecznej i systemu informacyjnego.

Biblioteka Publiczna Gminy Kwidzyn poszerza swoją ofertę działalności kulturalno-oświatowej, dostosowując ją do aktualnych potrzeb użytkowników, głównie poprzez organizowanie:

- imprez czytelniczych
- spotkań autorskich dla dorosłych, młodzieży i dzieci z pisarzami przedstawicielami świata kultury, podróżnikami
- spotkań Dyskusyjnego Klubu Książki
- zajęć dla dzieci i młodzieży w okresie ferii zimowych i wakacji
- zajęć plastyczno-literackich
- warsztatów plastycznych
- konkursów
- wystaw, na których swoje prace prezentują lokalni artyści
- projekcji filmowych.

Biblioteka bierze udział w ogólnopolskich akcjach i kampaniach m.in. „Tydzień Bibliotek”, „Cała Polska Czyta Dzieciom”, „Tydzień z Internetem”, „Link do przyszłości”, „Dzień Dziecka w bibliotece”, udostępnia, dzięki umowie podpisanej z fundacją „Funmedia” platformę do samodzielnej nauki języka angielskiego „FunEnglish” i „Angielski123”.

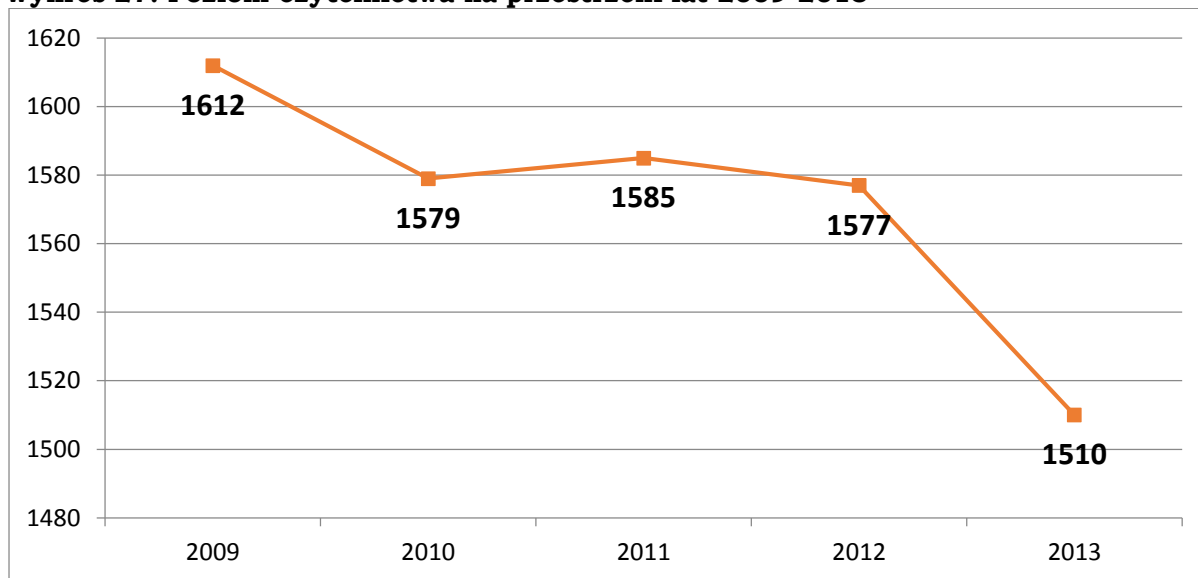
W 2010 r. BPGK przystąpiła do projektu Fundacji Orange: Akademia Orange dla bibliotek. Otrzymana kwota **dotacji** pozwoliła na pokrycie kosztów związanych z dostępem do Internetu w bibliotece głównej i trzech filiach do końca 2013 r. W roku 2011 zakończony został wieloletni proces tworzenia katalogu elektronicznego (program biblioteczny SOWA).

Począwszy od stycznia 2009 roku, wprowadzana jest elektroniczna ewidencja wypożyczeń księgozbioru. Obecnie katalog biblioteki dostępny jest on-line na stronie biblioteki <http://www.bibliotekamareza.pl/>.

Z roku na rok systematycznie powiększa się księgozbiór biblioteki zgodnie z zapotrzebowaniem czytelników. W 2009 roku liczył 71 264 woluminów (przybyło w ciągu roku 2103 wol.), w 2010 -72 507 wol. (przybyło 1145 wol.), w 2011 – 73 863 (przybyło 1465 wol.), w 2012 – 75 487 (przybyło 1552), w 2013-76 089 (przybyło 971 wol.) Ma on charakter uniwersalny, obejmuje

beletrystykę oraz wszystkie dziedziny wiedzy. Zbiory uzupełniane są dzięki zakupom ze środków własnych, Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz darów. Gromadzone są również czasopisma i prasa lokalna. Uwzględniając potrzeby współczesnego społeczeństwa oraz zachodzące zmiany technologiczne, BPGK zamierza poszerzyć ofertę wypożyczeń, gromadząc dokumenty audiowizualne służące edukacji, nauce i rozrywce w tym audiobooki i filmy DVD. Poziom czytelnictwa na przestrzeni lat 2009-2013 przedstawia poniższy wykres.

Wykres 27. Poziom czytelnictwa na przestrzeni lat 2009-2013

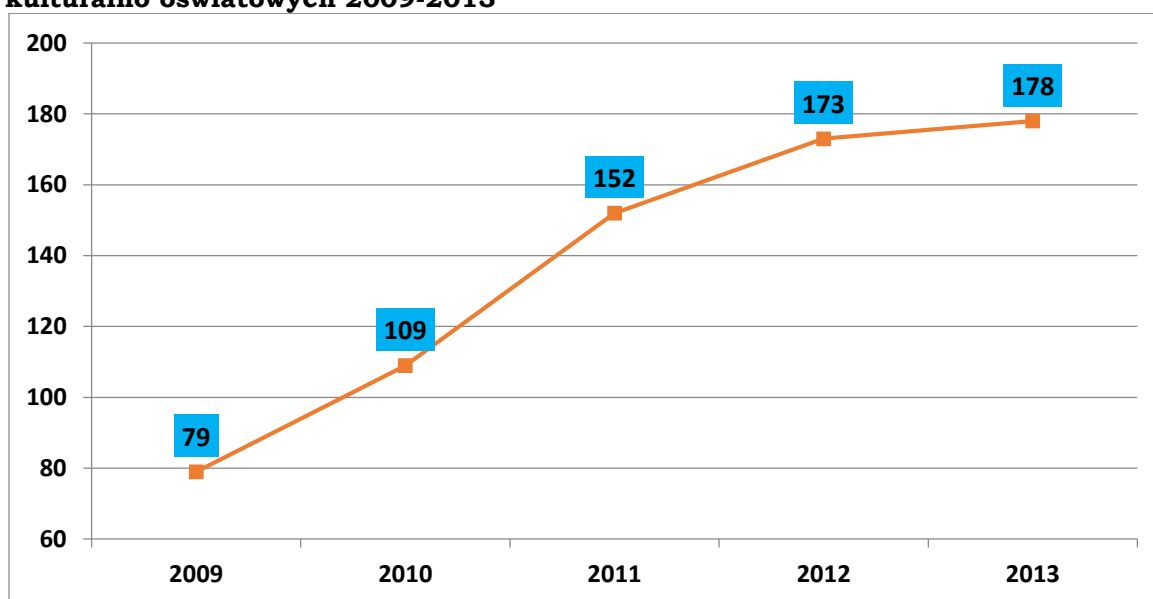
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Biblioteki Publicznej w Marezie

Spadek poziomu czytelnictwa, który miał miejsce w 2013 r. spowodowany był likwidacją największego punktu bibliotecznego istniejącego na terenie spółki Ex-Pom w Nowym Dworze oraz najniższym, w badanym okresie, wskaźnikiem zakupu nowości wydawniczych. W 2012 r. pod względem liczby czytelników na 100 mieszkańców BPGK zajęła pierwsze miejsce w powiecie kwidzyńskim, natomiast w skali województwa pomorskiego uplasowała się powyżej średniej. W 2013 r. Biblioteka przystąpiła do Programu Rozwoju Bibliotek będącego przedsięwzięciem, dzięki któremu biblioteki publiczne lepiej służą mieszkańcom małych miejscowości. Program Rozwoju Bibliotek prowadzi Fundacja Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego (FRSI). Fundacja upowszechnia nowoczesne technologie informacyjno-komunikacyjne, działa na rzecz ułatwiania mieszkańcom małych miejscowości dostępu do informacji, wiedzy, kultury i edukacji oraz inspiruje i zachęca do wspólnego działania.

➤ **Kultura**

Zadania z zakresu rozwoju kultury na terenie gminy Kwidzyn realizowane są przez Gminny Ośrodek Kultury w Kwidzynie (GOK). Na terenie gminy znajduje się 14 świetlic kulturalno oświatowych w których to odbywają się zorganizowane zajęcia systematyczne. Poniżej analizie poddano trend dotyczący ilości osób korzystających z tychże zajęć w latach 2009-2013.

Wykres 28. Ilość osób korzystających z zajęć systematycznych w świetlicach kulturalno oświatowych 2009-2013

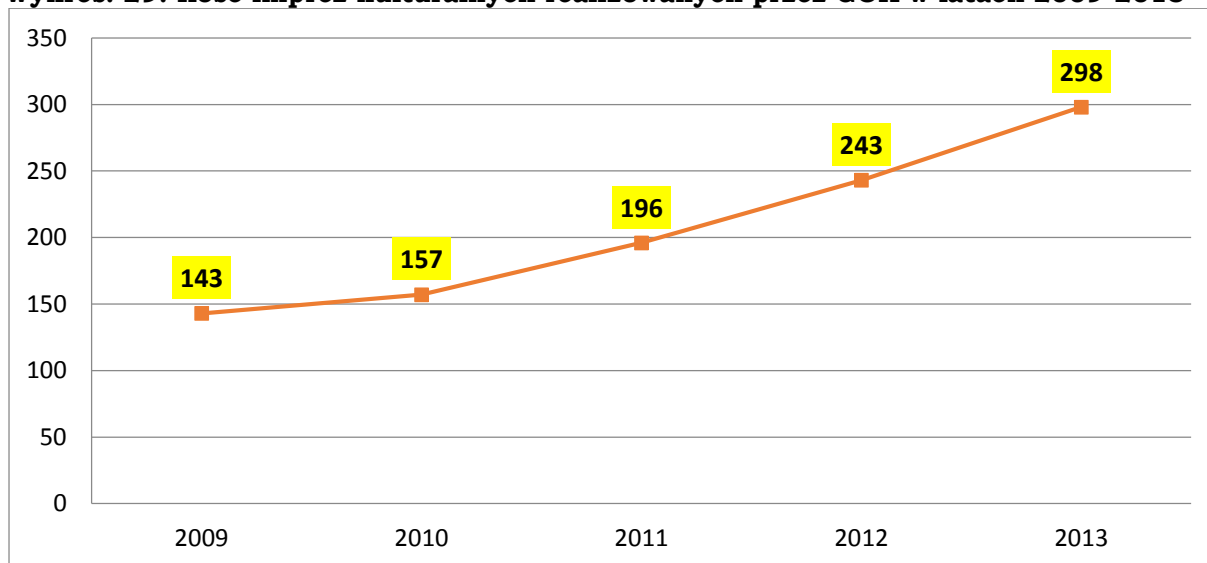

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GOK Kwidzyn

Z analizy wynika, że z każdym rokiem ilość osób biorących udział w zajęciach organizowanych w cyklach systematycznych wzrasta. Świadczy to o tym, że zainteresowanie i chęć spędzania wolnego czasu na zajęciach organizowanych przez GOK jest coraz większe. Przyczynić się to może do integracji lokalnej społeczności.

Analizie poddano również ilość imprez kulturalnych realizowanych przez GOK na przestrzeni lat t.j. 2009-2013. Z analizy wynika że w tym zakresie również jest tendencja rosnąca, co stanowić może o ciągłym wzroście oferty kulturalnej oferowanej przez GOK i skierowanej do mieszkańców gminy Kwidzyn. Obserwuje się 100% wzrost ilości imprez kulturalnych porównując rok 2009 z rokiem 2013.

Wykres. 29. Ilość imprez kulturalnych realizowanych przez GOK w latach 2009-2013

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GOK Kwidzyn

Organizacje pozarządowe

Na terenie gminy działają organizacje pozarządowe (stowarzyszenia i fundacje)

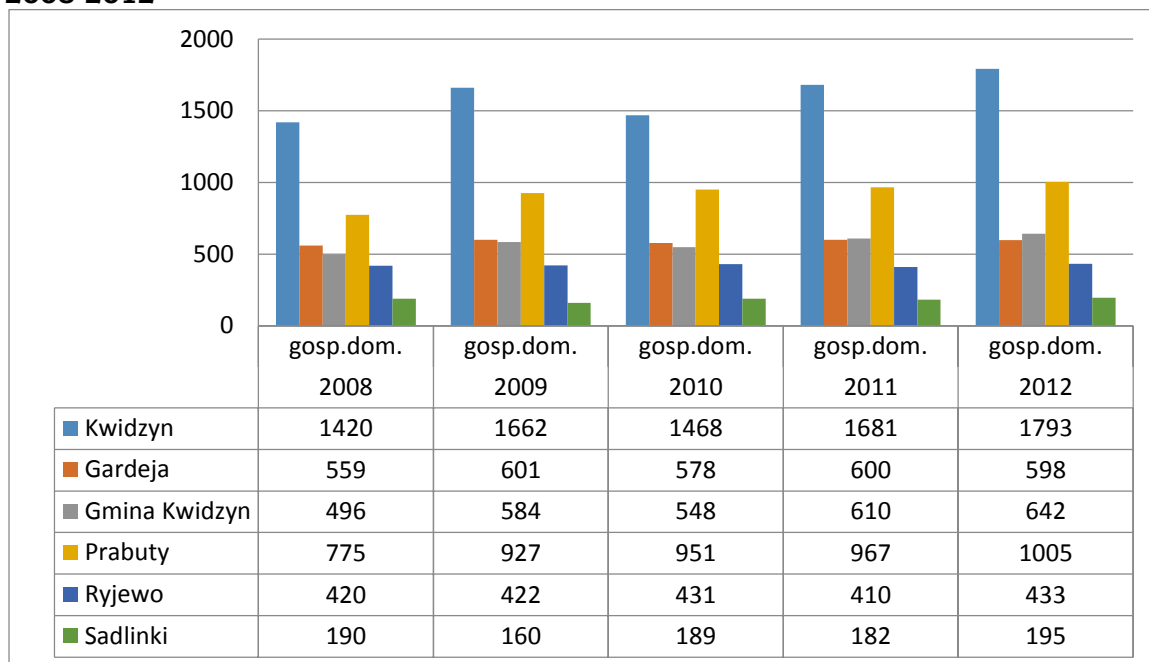
- OSP Rakowiec
- OSP Tychnowy
- OSP Pastwa
- Fundacja "Misericordia"
- Stowarzyszenie Mieszkańców i Sympatyków Wsi Rakowiec
- Stowarzyszenie Mieszkańców na Rzecz Rozwoju Wsi Dankowo „Zakątek Dankowo”
- Powiślańska Regionalna Agencja Zarządzania Energią
- Olimpiady Specjalne Polska Oddział Regionalny Pomorskie
- Stowarzyszenie „Jesteśmy dla Rakowca”
- Stowarzyszenie „SENIORZY 50 +”
- Stowarzyszenie „Aktywność”
- Stowarzyszenie ASM
- Stowarzyszenie Ochrony Dziedzictwa Powiatu Kwidzyńskiego „KAMIONKA”
- Klub Jeździecki Rakowiec -Kwidzyn

➤ Pomoc społeczna

Do jednych z najważniejszych instytucji wspierających rodziny z terenu gminy Kwidzyn jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kwidzynie.

W celu dokonania diagnozy analizie poddano tendencje dotyczące ilości gospodarstw korzystających z pomocy GOPS. Widać jednoznacznie, że istnieje tendencja wzrostowa dla wszystkich analizowanych gmin. Świadczyć to może o tym, iż społeczeństwo zubożało.

Wykres 30. Ilość gospodarstw domowych korzystających z pomocy GOPS w latach 2008-2012

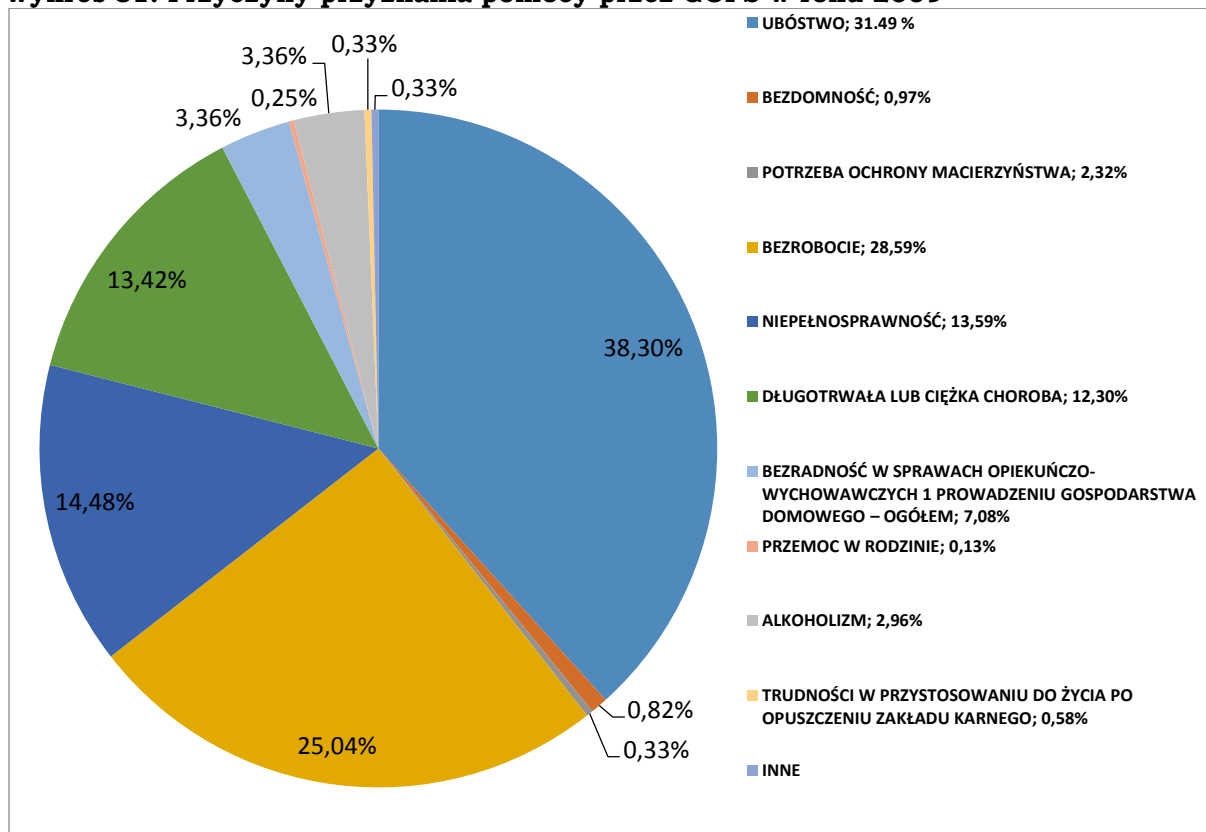

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

Analizie poddano również kwestię dotyczącą występujących przyczyn przyznania pomocy w roku 2009 i 2013.

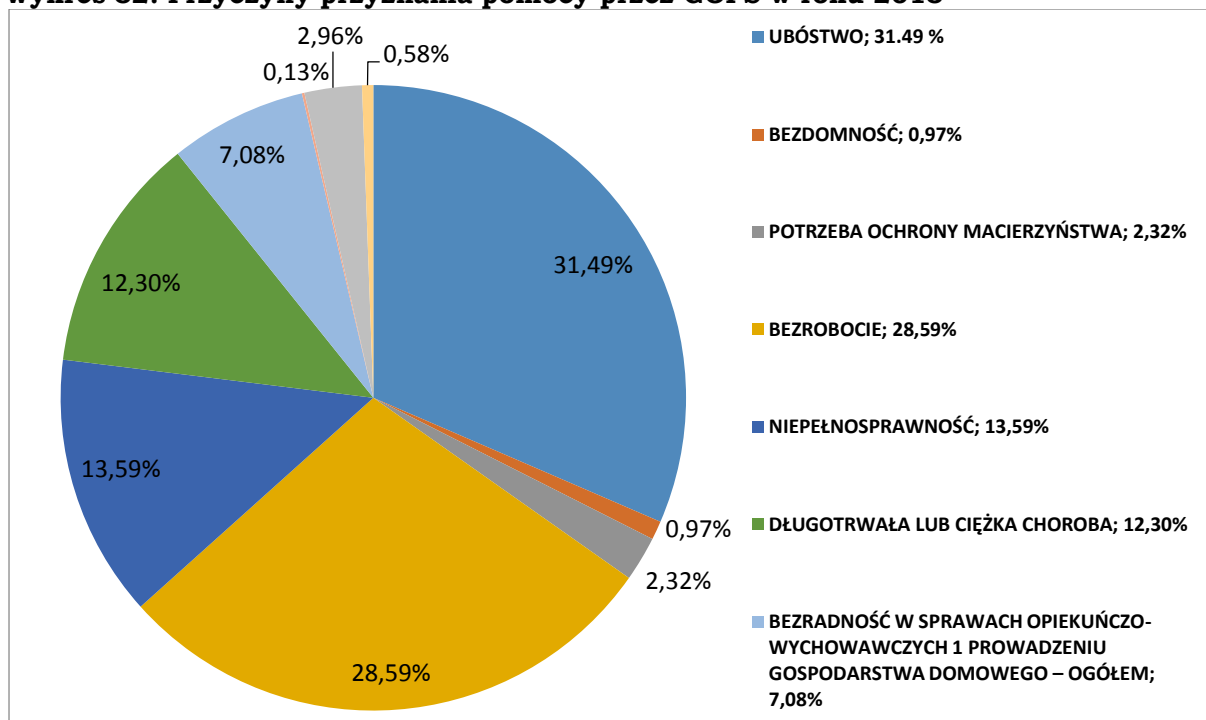
Z analizy wynika, że główną przyczyną przyznania pomocy jest ubóstwo (31,49%) oraz bezrobocie (28,59%) oraz niepełnosprawność (13,59). Porównując ilość osób w danej grupie widać, że wartość ta wzrosła. Świadczyć to może o coraz biedniejszym społeczeństwie i skutkach bezrobocia.

Wykres 31. Przyczyny przyznania pomocy przez GOPS w roku 2009

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GOPS w Kwidzynie

Wykres 32. Przyczyny przyznania pomocy przez GOPS w roku 2013

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GOPS w Kwidzynie

➤ **Opieka zdrowotna**

Na terenie Gminy Kwidzyn znajdują się 3 NZOZ t.j. w Pastwie, w Tychnowach, w Rakowcu. Mieszkańcy należący do NZOZ w Rakowcu mogą codziennie korzystać z usług lekarza. Natomiast mieszkańcy należący do NZOZ w Tychnowach i w Pastwie mogą korzystać z usług lekarza w wybrane dni t.j. 2 razy w tygodniu.

Gmina realizuje również Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii.

Gmina Kwidzyn angażuje się w przedsięwzięcia w zakresie udzielania pomocy dzieciom niepełnosprawnym. Od wielu lat wspiera finansowo działania na rzecz dzieci niepełnosprawnych oferowane przez Samodzielny Publiczny Ośrodek Terapii i Rehabilitacji w Kwidzynie przy ul. Kołłątaja 4. Od pewnego czasu Gmina Kwidzyn wspiera finansowo przedsięwzięcia podejmowane przez Stowarzyszenie Rehabilitacyjne Centrum Rozwoju Porozumiewania działające przy Samodzielnym Publicznym Ośrodku Terapii i Rehabilitacji w Kwidzynie przy ul. Kołłątaja 4.

Gmina przekazuje na podstawie uchwały w sprawie udzielania pomocy finansowej Powiatowi Kwidzyńskiemu dotację na realizację zadań w zakresie pomocy dzieciom niepełnosprawnym. Starostwo w wyniku przeprowadzonego konkursu przekazuje powyższe środki dla Stowarzyszenia Rehabilitacyjnego Centrum Rozwoju Porozumiewania m.in. na: prowadzenie zajęć grupowych oraz indywidualnych dla dzieci niepełnosprawnych, prowadzenie konsultacji diagnostycznych (porady) dla dzieci niepełnosprawnych oraz ich rodziców i nauczycieli, organizowanie kolonii, obozów, turnusów rehabilitacyjnych dla dzieci niepełnosprawnych.

Podsumowanie:

- 11,8% osób w wieku produkcyjnym w Gminie Kwidzyn to osoby bezrobotne, co jest wynikiem gorszym niż średnia dla powiatu (11,3%) i województwa – świadczy to o wymiarze niewykorzystywanego potencjału ludzkiego, który mógłby generować dochody, a tymczasem często wymaga ponoszenia wydatków publicznych w postaci zasiłków dla bezrobotnych i świadczeń pomocy społecznej;

- prawie połowa wszystkich bezrobotnych (49%) to osoby w wieku do 35 lat – tak duży odsetek ludzi młodych pozostających bez pracy może skutkować m.in. wykluczeniem społecznym oraz utrwaleniem się niekorzystnych tendencji w obszarze demografii (ujemny przyrost naturalny, emigracja);
- rośnie odsetek osób bezrobotnych, legitymizujących się wykształceniem wyższym, co świadczyć może z jednej strony o niewykorzystywaniu potencjału dobrze wykształconych osób, a z drugiej o upowszechnieniu posiadania wyższego wykształcenia;
- maleje liczba osób bezrobotnych, legitymizujących się wykształceniem zasadniczym zawodowym, co dowodzi zapotrzebowania lokalnej i regionalnej gospodarki na wiedzę i umiejętności praktyczne;
- rośnie odsetek osób, które krótkotrwale pozostają bez pracy;
- rośnie ilość dzieci korzystających z placówek przedszkolnych;
- maleje ilość dzieci uczęszczających do szkół gminnych lecz gmina posiada najwyższy wskaźnik dot. ilości osób/1 komputer;
- wzrost ilości rodzin korzystających z pomocy GOPS co świadczyć może o zubożeniu mieszkańców.

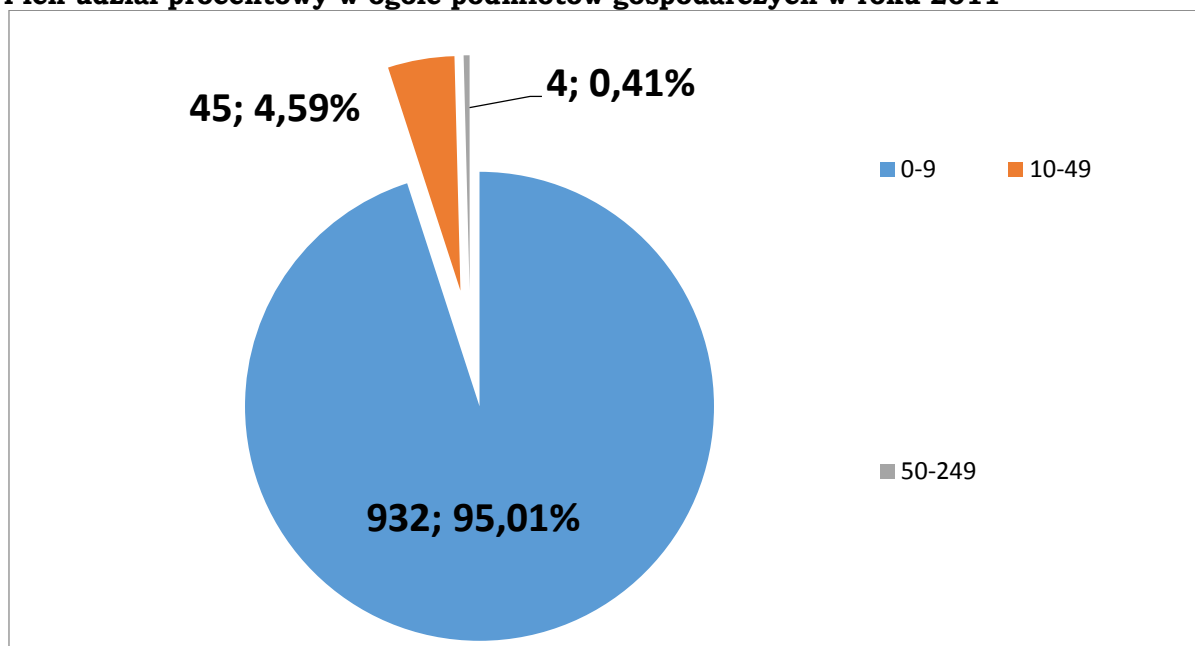
GOSPODARKA

➤ Przedsiębiorczość

Kolejna część diagnozy dotyczy zagadnienia przedsiębiorczości w Gminie Kwidzyn, ukazuje potencjał rozwojowy jednostki i tendencje występujące w tym zakresie.

Na koniec 2013 roku w Gminie Kwidzyn działało 981 podmiotów gospodarczych. Jest to liczba nieco niższa niż w poprzednim roku. Zdecydowaną większość podmiotów gospodarczych stanowią te, które zatrudniają 0-9 pracowników. Mikro i małe przedsiębiorstwa stanowią blisko 95% wszystkich lokalnych podmiotów gospodarczych. Na terenie Gminy znajdują się cztery przedsiębiorstwa, znajdujące się w kategorii przedsiębiorstw zatrudniających 50-249 pracowników.

Wykres 33. Liczba podmiotów gospodarczych według klas wielkości w Gminie Kwidzyn i ich udział procentowy w ogóle podmiotów gospodarczych w roku 2011

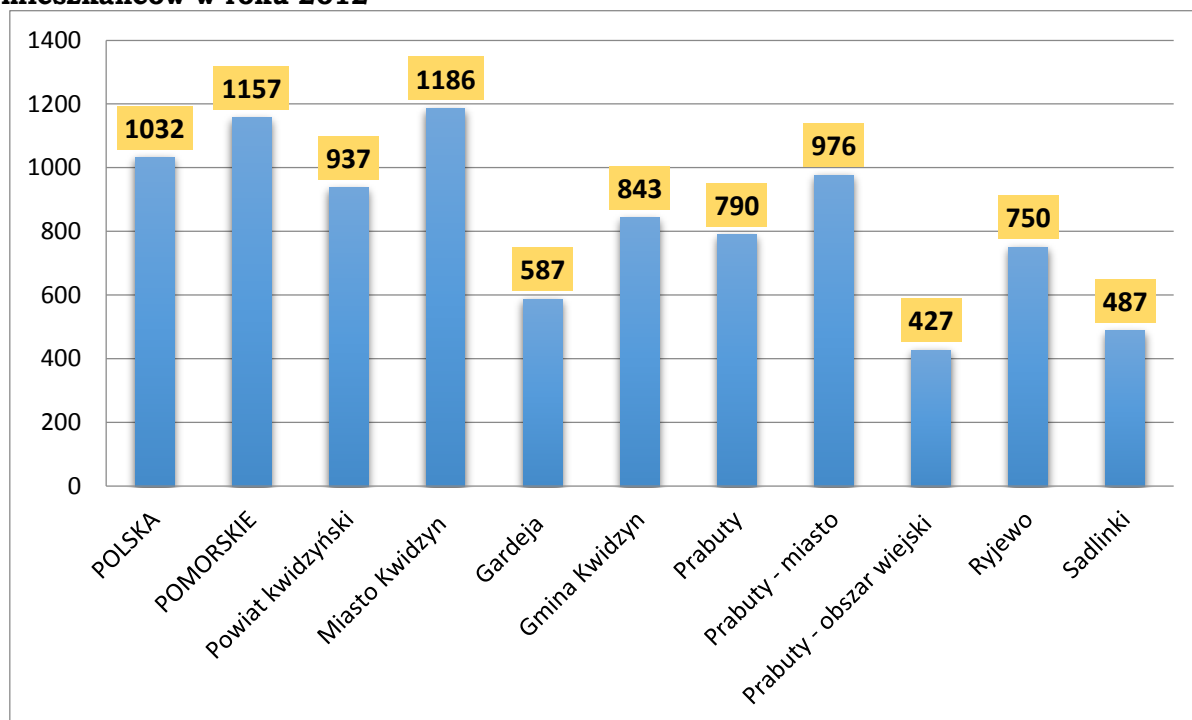
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

79% podmiotów z rejestru REGON stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. Ponadto, na terenie Gminy Kwidzyn na koniec roku 2013 działały 2 spółdzielnie, 54 spółki handlowe i 52 spółki cywilne.

W celu zestawienia Gminy Kwidzyn z jednostkami grupy porównawczej, posłużono się wskaźnikiem liczby podmiotów zarejestrowanych w rejestrze REGON na 10 tys. mieszkańców w roku 2012. Według danych dotyczących 2012 roku, Gmina Kwidzyn, legitymując się 843 podmiotami gospodarczymi

na 10 tys. mieszkańców, osiągnęła wyniki lepsze od wskaźników analizowanych gmin (z pominięciem miast), gdzie wskaźnik ten dla miasta Kwidzyn jest o 10% wyższy a niżeli dla gminy Kwidzyn.

Wykres 34. Liczba podmiotów zarejestrowanych w rejestrze REGON na 10 tys. mieszkańców w roku 2012

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

Tabela 2. Struktura podmiotów gospodarki narodowej (osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą) w gminie Kwidzyn wg sekcji PKD

Sekcje PKD 2007	Liczba działalności
A – Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	31
C – Przetwórstwo przemysłowe	111
D- Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię	3
E - Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	3
F – Budownictwo	91
G - Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	211

H - Transport i gospodarka magazynowa	155
I - Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	14
J - Informacja i komunikacja	8
K - Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	26
L - Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	18
M - Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	56
N - Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	24
O - Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	4
P - Edukacja	14
Q - Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	27
R - Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	16
S i T - Pozostała działalność usługowa	31

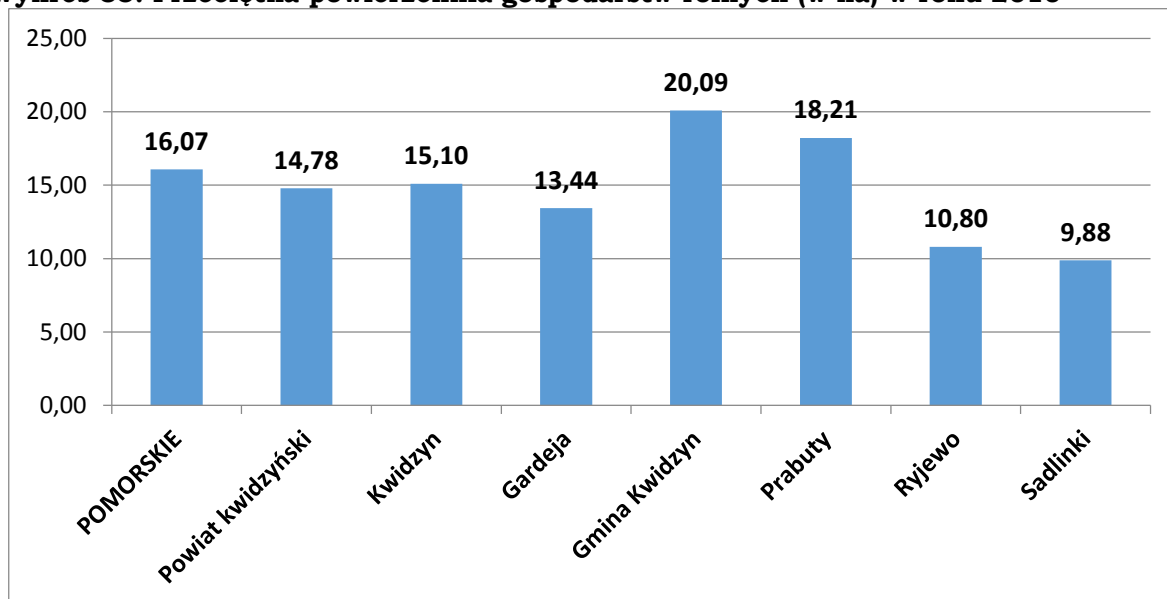
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

Posługując się Polską Klasyfikacją Działalności można zauważyć, że trzema sekcjami w których działa najwięcej podmiotów gospodarczych w Gminie Kwidzyn są: sektor G - Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle, H - Transport i gospodarka magazynowa, C - Przetwórstwo przemysłowe.

Gmina Kwidzyn charakteryzuje się dużym udziałem gruntów ornych w całości powierzchni Gminy. Rolnictwo pozostaje ważną gałęzią gospodarki lokalnej. Dane wykorzystane w tej części diagnozy pochodzą z danych Urzędu Gminy na dzień 31 grudnia 2013 roku. Wynika z nich, że na terenie Gminy działało 812 gospodarstw rolnych. 26% ogółu stanowiły gospodarstwa o powierzchni od 1 do 2 ha. Łączna powierzchnia wszystkich gospodarstw rolnych

Gminy Kwidzyn wynosiła 13939,84 ha (stan na rok 2010), co stanowiło prawie 67,50% jej powierzchni.

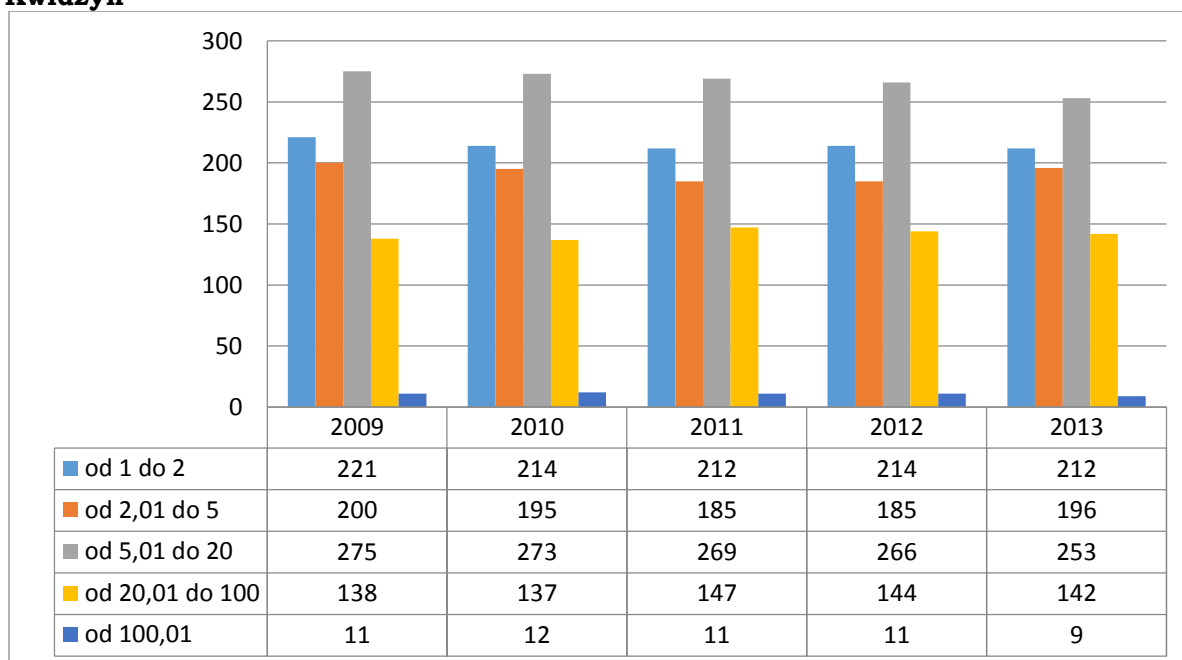
Wykres 35. Przeciętna powierzchnia gospodarstw rolnych (w ha) w roku 2010

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

W porównaniu z innymi gminami gmina Kwidzyn charakteryzuje się najwyższą przeciętną powierzchnią gospodarstw rolnych (wynoszącą 20,09 ha) z wynikiem mocno przewyższającym wskaźniki dla pozostałych gmin (przykładowo w gminie Sadlinki to jedynie 9,88 ha). Jak i dla województwa pomorskiego gdzie przeciętna wielkość gospodarstwa to 16,07 ha. Wynik gminy Kwidzyn jest również wyższy od wyniku dla powiatu kwidzyńskiego (14,78 ha).

Wykres 36. Ilość gospodarstw rolnych (ha) w latach 2009-2013 na terenie gminy Kwidzyn

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych UG Kwidzyn

Oferta inwestycyjna gminy Kwidzyn

➤ **Kwidzyński Park Przemysłowo Technologiczny**

Obszar Parku to teren inwestycyjny o powierzchni 17 ha, o nieregularnym kształcie położony pomiędzy drogą wojewódzką nr 521, rzeką Liwą i terenem kolejowym, podzielony na działki o określonym przeznaczeniu i powierzchni.

Tereny inwestycyjne skomunikowane są bezpośrednio z drogą wojewódzką nr 521, drogą krajową nr 55, połączenie z autostradą A1 (25km).

- Najbliższe miasta wojewódzkie: Gdańsk (100km), Bydgoszcz (100km), Olsztyn (100km).
- Bezpośrednie sąsiedztwo z trakcją kolejową (Kwidzyn- Prabuty), odległość do bocznic kolejowej: 5km.
- Odległość do najbliższego portu morskiego: Gdańsk – 100km (www.portgdansk.pl), Gdynia – 100km (www.port.gdynia.pl).
- Odległość do najbliższego portu lotniczego: Gdańsk – 100km (www.airport.gdansk.pl), Bydgoszcz – 100km (www.plb.pl).

➤ **Teren inwestycyjny w Górkach**

Teren ten to obszar o powierzchni 38,74 ha położony bezpośrednio przy drodze wojewódzkiej nr 521. Teren bezpośrednio graniczy z miastem Kwidzynem. Grunty stanowią własność Agencji i Nieruchomości Rolnych, Przeznaczenie gruntów w mpzp - tereny przemysłowe i usługowe, funkcje komercyjne w rozumieniu planu tj.: funkcje przemysłowe oraz funkcje usług komercyjnych, takich jak: handel, gastronomia, turystyka, obsługi łączności w transporcie kolejowym, drogowym, lotniczym, morskim lub wodnym śródlądowym, świadczenia usług pocztowych lub telekomunikacyjnych, obsługa bankowa, usługi finansowe, centra konferencyjne i wystawiennicze, działalność gospodarcza związana z wykonywaniem wolnych zawodów

➤ **Teren inwestycyjny w Rozpędzinach**

Teren ten to obszar o powierzchni 5,44 ha położony bezpośrednio przy drodze wojewódzkiej nr 532. Grunty stanowią własność Gminy Kwidzyn. Przeznaczenie gruntów w mpzp - tereny obiektów produkcji i usług (przemysł lekki, rzemiosło

uciażliwe, składy, magazyny, hurtownie, stacje diagnostyczne, usługi o szerokim zakresie w tym usługi handlu, biurowe, usługi związane z obsługą ruchu tranzytowego).

Potencjalnymi terenami inwestycyjnymi są grunty zlokalizowane wzdłuż dróg dojazdowych do mostu na Wiśle.

➤ **Turystyka**

Gmina Kwidzyn położona w sąsiedztwie miasta Kwidzyna oraz miasta Sztumu i Malborka (35 km), w których to znajdują się zamek Krzyżacki w Malborku oraz letnia rezydencja mistrza Krzyżackiego w Sztumie. Zamek w Kwidzynie jest jednym z najważniejszych miejsc, w którym to warto poświęcić uwagę.

Położenie gminy w otoczeniu takich znakomitych zabytków stwarza ogromną szansę do pokazania i pochwalenia się walorami gminy Kwidzyn, co nie jest w pełni wykorzystane.

Przez teren Gminy Kwidzyn przebiega szlak turystycznym R-1 - III Międzynarodowy Szlak Rowerowy Euro Route R-1 - kolor zielony - trasa rowerowa prowadzi z Calais we Francji do Saint Petersburga w Rosji oraz na szlaku rowerowym R 9. Gmina od lat inwestuje w infrastrukturę sprzyjającą rozwojowi turystyki rowerowej m.in. poprzez budowę ścieżek pieszo-rowerowych i infrastruktury sprzyjającej turystom. Na terenie Gminy Kwidzyn zlokalizowane są gospodarstwa agroturystyczne.

W dalszym ciągu nie wykorzystywany jest potencjał jaki niesie za sobą turystyka wodna.

Przy odpowiedniej promocji i nakładom na infrastrukturę dziedzina ta mogłaby stać się inteligentną specjalizacją gminy. Dodatkowo wokół turystyki wodnej można rozwijać inne obszary gospodarki związane z wodami, takie jak agroturystyka, hotelarstwo.

Tabela 3. Baza noclegowa na terenie Gminy Kwidzyn

Lp.	Nazwa obiektu	Miejscowość	Liczba pokoi	Liczba miejsc noclegowych	Rodzaj obiektu	Czas trwania sezonu
1.	Pensjonat „Biały Dwór”	Podzamcze	17	34	Pensjonat	Stały
2.	Zielona Szkoła w Brachlewie	Brachlewo	5	36	Szkolne schronisko młodzieżowe	Stały
3.	Gospodarstwo Produkcyjno Agroturystyczne Janina i Zygmunt Krukowscy	Rakowiec	6	21	Inne obiekty	Stały
4.	Gospodarstwo Agroturystyczne Stajnia „Pasja”	Brachlewo	4	16	Inne obiekty	Stały
5.	Gospodarstwo Agroturystyczne Cecylia Rzepczyńska	Rakowiec	2	8	Inne obiekty	Stały
6.	Camping w Brachlewie	Brachlewo	6	20-25	Kemping	Stały
7.	Gospodarstwo Agroturystyczne - Mieczysław Zagor	Rakowieckie Pole	5	15	Inne obiekty	Stały

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych UG Kwidzyn

Podsumowanie:

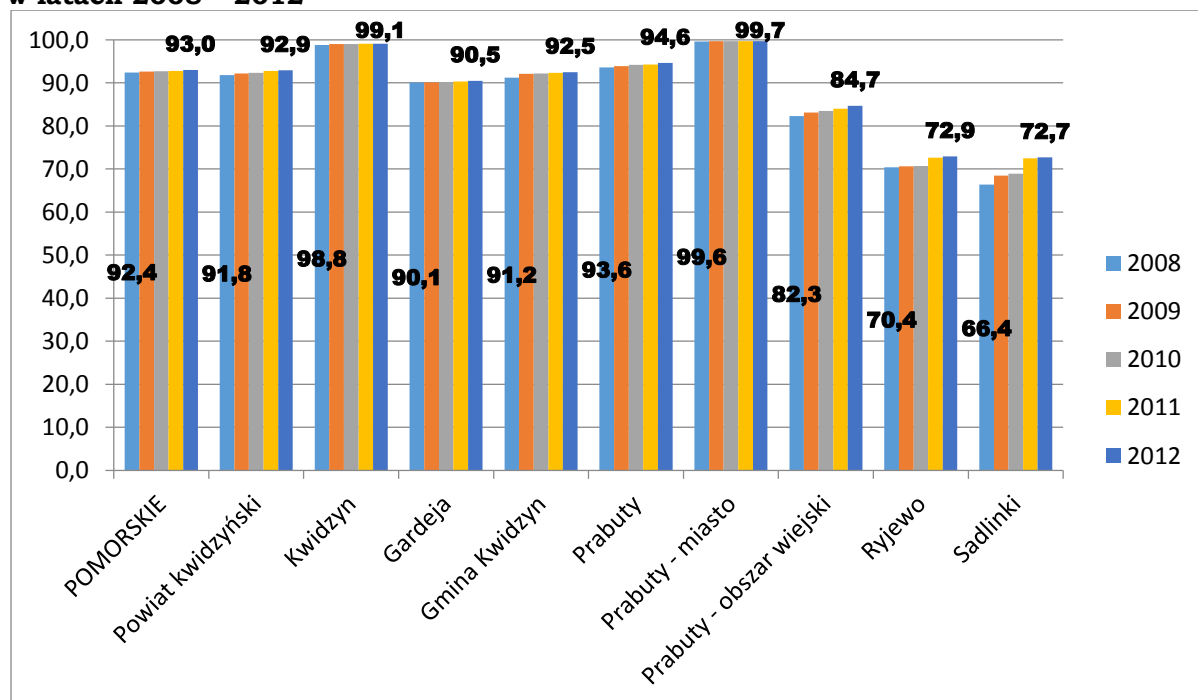
- w Gminie działa ponad 980 podmiotów gospodarczych, Gmina legitymuje się najwyższym wskaźnikiem podmiotów gospodarczych na 10 tys. mieszkańców (843) – rozwój przedsiębiorczości wśród mieszkańców, jako narzędzie przeciwdziałania bezrobociu, stanowić winien priorytetowe zadanie dla całej wspólnoty samorządowej;
- rolnictwo pozostaje ważną gałęzią gospodarki lokalnej, średnia ich powierzchnia to 20,09 ha
- na terenie gminy znajdują się tereny inwestycyjne, jednakże warto byłoby zastanowić się nad kwestią opracowania oferty inwestycyjnej dla przyszłych inwestorów zachęcającej do inwestowania na terenie gminy Kwidzyn
- gmina posiada niewykorzystany potencjał do rozwoju turystyki rowerowej jak i wodnej – zainwestowanie w tą dziedzinę przyczynić się może do rozwoju gminy.

INFRASTRUKTURA

➤ Infrastruktura techniczna

Kolejna część diagnozy dotyczy kwestii związanych z infrastrukturą techniczną. Scharakteryzowana została przede wszystkim dostępność do sieci komunalnych: wodociągów, instalacji kanalizacyjnej i gazowej. Ma ona wpływ na jakość i komfort życia, częstokroć determinuje procesy migracyjne, czy rozwój działalności gospodarczej.

Wykres 37. Odsetek ludności korzystający z instalacji wodociągowej w latach 2008 – 2012

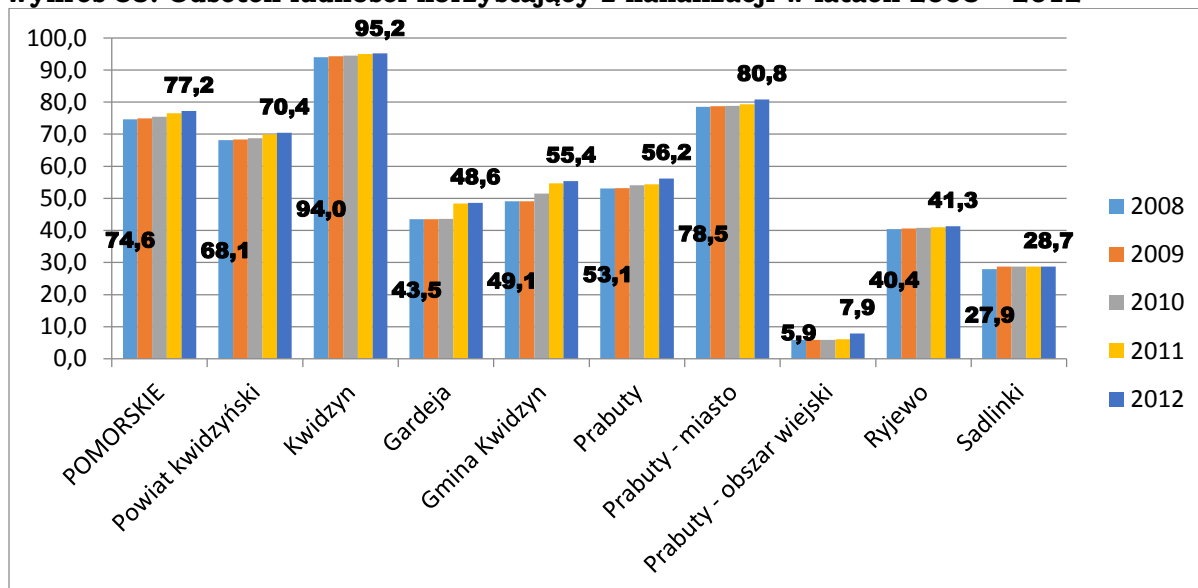

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

Spośród wymienionych trzech sieci komunalnych dla największego odsetka mieszkańców Gminy Kwidzyn dostępna jest sieć wodociągowa. W 2012 roku korzystało z niej 92,5% mieszkańców. Jest to wynik gorszy tylko o ok. 0,5% niż wskaźnik dla województwa pomorskiego, powiatu kwidzyńskiego czy Gminy Prabuty oraz miasta Kwidzyna. Warto nadmienić, że w porównaniu z rokiem 2008 - wskaźnik dla Gminy zwiększył się o 0,3 punktu procentowego.

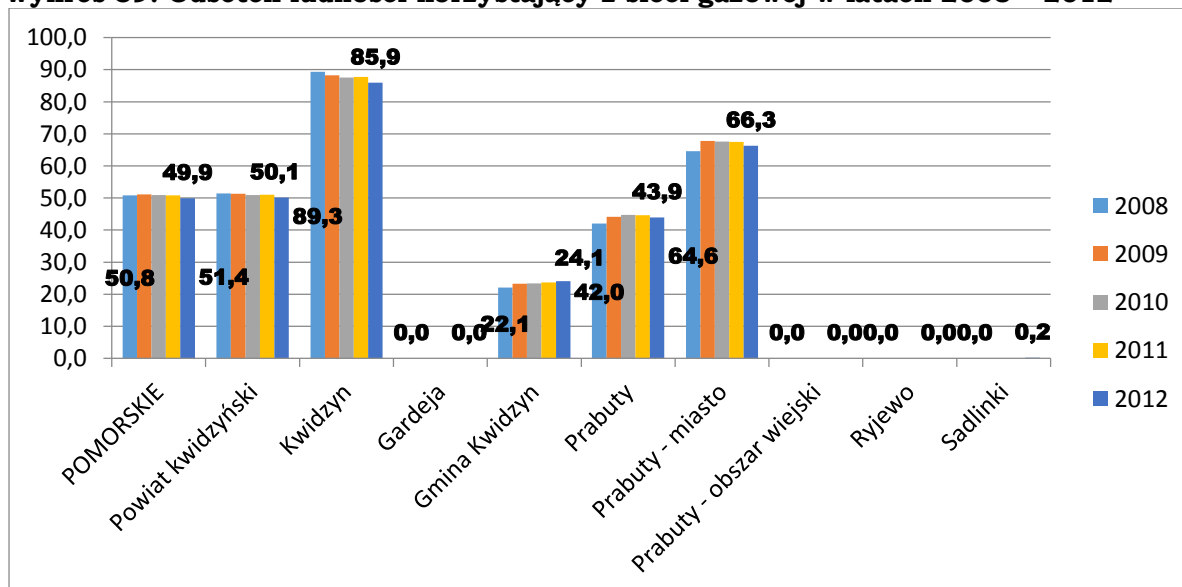
Wykres 38. Odsetek ludności korzystający z kanalizacji w latach 2008 – 2012

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

W odniesieniu do kwestii dostępności do sieci kanalizacyjnej, Gmina wypada niekorzystnie w porównaniu z powiatem kwidzyńskim czy z województwem pomorskim. Osiąga jednocześnie najlepsze wyniki spośród porównywanych gmin – 55,4% mieszkańców korzysta z dostępu do tej sieci z pominięciem miasta Kwidzyn i miasta Prabuty.

Wykres 39. Odsetek ludności korzystający z sieci gazowej w latach 2008 – 2012

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

W odniesieniu do kwestii dostępności do instalacji gazowej, Gmina (24,1) odnotowuje najlepsze wyniki w porównaniu z innymi gminami, w których ta dostępność kształtuje się w przedziale 0-0,2% (wyluczając mieszkańców miasta Kwidzyn ma dostęp do instalacji gazowej).

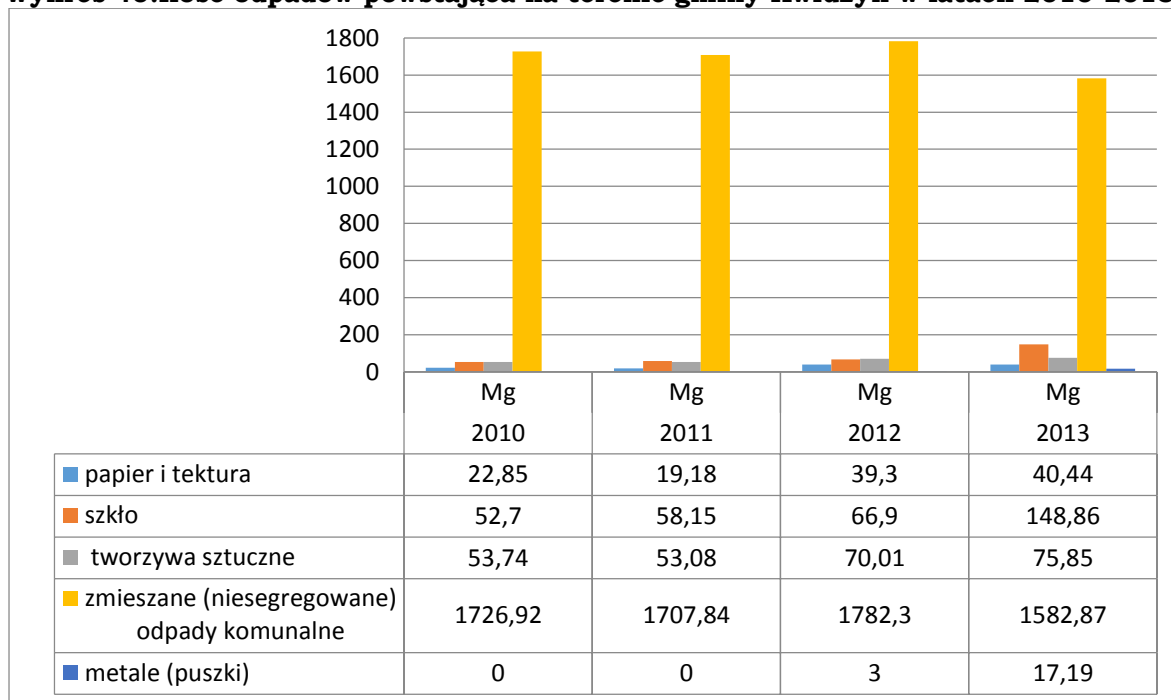
➤ **Gospodarka odpadami**

Gmina Kwidzyn z mocy ustawy przejęła gospodarowanie odpadami od właścicieli nieruchomości zamieszkałych, którzy zobowiązani są uiszczać opłatę za gospodarowanie odpadami na rzecz Gminy. Wysokość opłaty jest uzależniona od ilości i wielkości gospodarstw domowych oraz od sposobu zbierania odpadów (selektywne bądź nieselektywne).

Na terenie gminy Kwidzyn selektywnie zbiera się następujące frakcje: papier, szkło, tworzywa sztuczne i metale, popiół i odpady ulegające biodegradacji. Pozostałe odpady takie, jak: zużyty sprzęt AGD i RTV, przeterminowane leki i chemikalia zużyte baterie, świetlówki, akumulatory, przepracowane oleje, zużyte opony małogabarytowe, odpady wielkogabarytowe, odpady metalu (inne niż puszki) oraz popiół i odpady ulegające biodegradacji - odpady zielone (w przypadku wytworzenia ich poza terminem odbioru z nieruchomości), mieszkańcy gminy mogą w każdej wytworzonej ilości rocznie przywieść nieodpłatnie do Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych, który znajduje się w Kwidzynie przy ul. Wiślanej 2 (na terenie bazy Przedsiębiorstwa Usług Sanitarnych PUS). Do PSZOKu mieszkańcy gminy mogą również nieodpłatnie przywieść w limitowanych ilościach odpady budowlane i rozbiórkowe oraz zużyte opony wielkogabarytowe.

Diagnozie poddano ilość selektywnie zebranych odpadów w podziale na frakcje t.j. papier i tektura, szkło, tworzywa sztuczne, metale. Z analizy wynika, że na przełomie lat zwiększa się ilość selektywnie zebranych odpadów, co pozytywnie świadczy o mieszkańcach gminy Kwidzyn.

Ponadto analizie poddano ilość odpadów zmieszanych która trafia na składowisko. Z analizy wynika, że w latach 2010-2011 zmniejszyła się ilość odpadów, jednakże w roku 2012 drastycznie wzrosła zarówno ilość odpadów zmieszanych jak i zebranych selektywnie. Świadczyć o tym może fakt, że prowadzone akcje edukacyjne jak i kontrole dotyczące zawarcia umów spowodowały wzrost odpadów w strumieniu trafiającym na wysypisko, a nie poza nie np. do przydrożnych rowów czy lasów.

Wykres 40. Ilość odpadów powstająca na terenie gminy Kwidzyn w latach 2010-2013

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych UG Kwidzyn

Analizując ilość wytworzonych na 1 km² odpadów z wyłączeniem odpadów komunalnych na terenie gminy Kwidzyn w latach 2008 i 2013 obserwujemy bardzo duży skok w kierunku zmniejszenia ilości tychże frakcji odpadów.

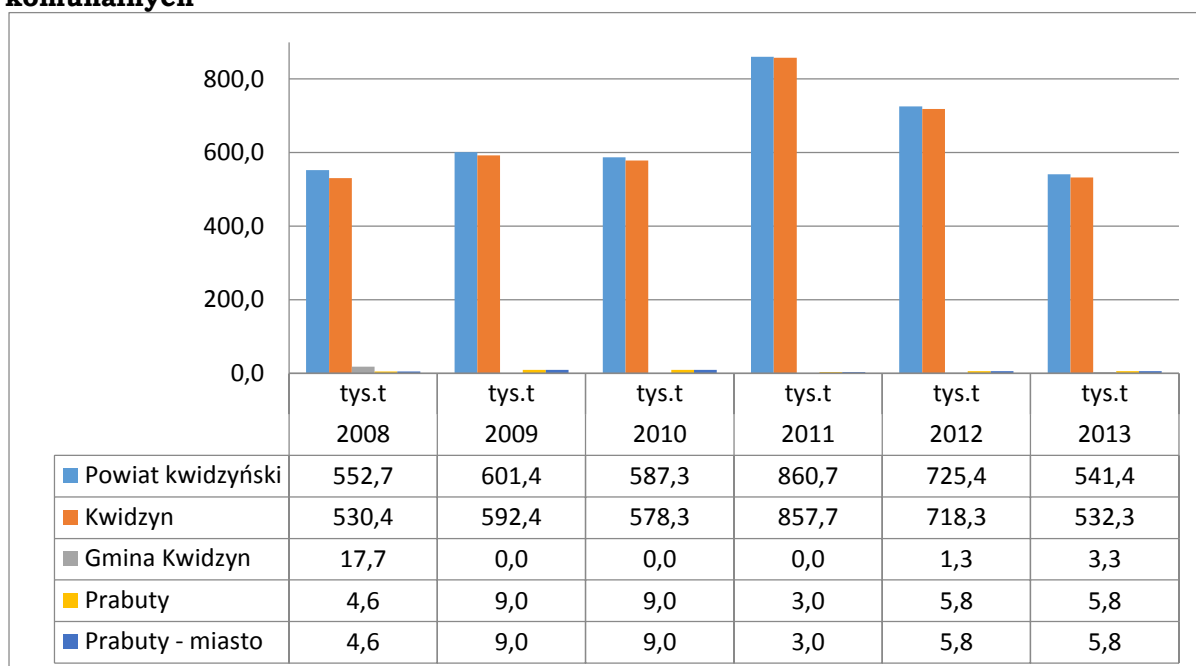
Wynikać to może z prowadzonej na terenie gminy Kwidzyn selektywnej zbiórki odpadów podlegających recyklingowi jak również wzrostowi świadomości ekologicznej tutejszej wspólnoty samorządowej poprzez prowadzoną edukację ekologiczną wśród mieszkańców.

Tendencja ta zauważalna jest również w stosunku do danych dla województwa pomorskiego.

Należy również dodać, że gmina Kwidzyn od 2007 roku prowadzi akcję dotyczącą udzielania dotacji na usunięcie wyrobów azbestowych znajdujących się na pokryciach dachowych. W latach 2007-2009 usunięto łącznie 10000 m² pokryć dachowych z azbestu. Na ten cel z Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska oraz Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska łącznie kwotę 175 000 zł w postaci dotacji dla mieszkańców.

W latach 2011-2013 Gmina udzieliła łącznie ponad 145 tys dotacji (wraz z dotacją WFOSiGW) usuwając 134 tony wyrobów azbestowych.

Wykres 41. Ilość wytworzonych na 1 km² odpadów z wyłączeniem odpadów komunalnych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

➤ **Zaopatrzenie w energię ciepłą i elektryczną**

Zaopatrzenie w ciepło na obszarze gminy Kwidzyn jest realizowane przede wszystkim przez kotłownie lokalne i indywidualne źródła ciepła. W obiektach przemysłowych i usługowych istnieją lokalne kotłownie obsługujące wyłącznie te obiekty i nie mające znaczenia systemowego. Powszechnie jako paliwo stosowany jest węgiel.

Do większych kotłowni znajdujących się na terenie gminy Kwidzyn zaliczyć można:

- Przedsiębiorstwo Naprawczo-Produkcyjne EXPOM, moc [MW]: 3,1; olej: węgiel Nowy Dwór Kwidzyński;
- Firma Majerowicz Import -Eksport s. c. w Brachlewie ; moc [MW]: 2,1; olej: węgiel;
- POLIMA S.A. w Gurczu; moc [MW]: 2; węgiel: trociny;
- Spółdzielnia Ogrodniczo - Pszczelarska zakład w Korzeniewie; moc [MW]: 1,5; węgiel: olej.

Nadmienić należy również o tym, że gmina Kwidzyn prowadzi akcję dotacyjną dla mieszkańców gminy Kwidzyn polegającą na wsparciu finansowym osób, które dokonują wymiany tradycyjnego kotła opalanego węglem na kocioł gazowy lub inny opalany ekologicznym surowcem.

➤ **Energia odnawialna**

Gmina Kwidzyn posiada potencjalne zasoby energii odnawialnych szczególnie w zakresie biomasy, energii geotermalnej niskotemperaturowej oraz wiatru. Wytwarzanie energii ze źródeł odnawialnych stanowi obiecujący potencjalny kierunek rozwoju gospodarki na terenie gminy. Poniżej zostały opisane zasoby energii odnawialnych występujące na obszarze gminy Kwidzyn.

Energia wiatru – gmina posiada bardzo dobre warunki wiatrowe. Wykorzystanie tych zasobów dla produkcji energii elektrycznej przekazywanej do krajowego systemu elektroenergetycznego jest ograniczone jedynie technicznymi możliwościami budowy elektrowni („farm”) wiatrowych i uwarunkowaniami środowiskowymi odnoszonymi do przyrody, krajobrazu oraz zdrowia i samopoczucia ludzi. Natomiast wykorzystywanie wiatru przez przydomowe elektrownie wiatrowe nie ma żadnych ograniczeń. Teoretycznie możliwe jest zainstalowanie małego wiatraka o mocy 1 – 3 kW na (lub przy) każdym domu mieszkalnym i obiekcie usługowym.

W chwili obecnej przygotowany jest miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla części obrębów geodezyjnych Brachlewo, Brokowo Tychnowieckie, Dubiel, Kamionka, Tychnowy dopuszczający lokowanie elektrowni wiatrowych. Zapisy studium uwarunkowań Gminy Kwidzyn również umożliwiają potencjalne lokowanie takich elektrowni w obrębie geodezyjnym Rakowice.

Energia słońca – zasoby praktycznie nieograniczone, wystarczające do zaspokojenia wszystkich potrzeb w zakresie wytwarzania ciepłej wody użytkowej w okresie od kwietnia do września. Województwo pomorskie należy do najbardziej nasłonecznionych w Polsce. Zasoby energii słonecznej są wystarczające do zaspokojenia wszystkich potrzeb w zakresie produkcji ciepłej wody użytkowej. Na terenie gminy Kwidzyn w obiektach użyteczności publicznej (szkołach, przedszkolach) nie zainstalowano do tej pory paneli fotowoltaicznych. Panele fotowoltaiczne są instalowane u osób prywatnych.

Energia geotermalna niskotemperaturowa – zasoby zawarte w glebie, wodach podziemnych i powietrzu są bardzo wysokie i wystarczające do zaspokojenia potrzeb cieplnych całego powiatu (w tym Gminy Kwidzyn) na obszarach wiejskich poprzez ich wykorzystywanie w pompach ciepła do ogrzewanie indywidualnego oraz zbiorowego. Potencjalnym źródłem energii (cieplnej oraz elektrycznej) dla

mieszkańców oraz innych podmiotów zlokalizowanych na terenie Gminy Kwidzyn jest kolektor zrzutowy podgrzanych wód technologicznych IP Kwidzyn do Wisły.

Energia biomasy - z istniejących zasobów biomasy w postaci: nadwyżek słomy i siana, drewna odpadowego z lasów i dróg, odpadów organicznych oraz z zasobów potencjalnych w postaci roślin energetycznych uprawianych na ok. 10 % użytków ornych można uzyskać ok. 50,25 GWh energii elektrycznej i ok. 704,83 TJ ciepła. Na terenie gminy Kwidzyn wykorzystanie biomasy kształtuje się następująco:

- Stacja Uzdatniania Wody w Kamionce gm. Kwidzyn
Wykorzystywana biomasa- pelety Moc 25 kW
- Zakład Polima S.A. w Gurczu - Wykorzystywana biomasa - odpady drzewne, w szczególności trociny , ilość 5150 Mg/rok, moc 2,065 MW

Energia wody – zasoby wody koncentrują się głównie w rzece Liwie. Na terenie gminy Kwidzyn znajdują się 2 elektrownie wodne na rzece Liwie będące własnością prywatną:

- Elektrownia wodna Piekarniak gmina Kwidzyn
km rzeki 45+250, wysokość piętrzenia 1,35 m, moc 63 kW.
- Elektrownia wodna Szadowo gmina Kwidzyn, km rzeki 57+740 wysokość piętrzenia 1,40 m, moc 55 kW.

Środowisko naturalne

Do przedstawienia środowiska naturalnego posłużono się analizą powiatu kwidzyńskiego (źródło: *Prospektywna analiza sytuacji społeczno-gospodarczej powiatu kwidzyńskiego*) Największym zasobem przyrodniczym gminy Kwidzyn są walory agroekologiczne, zwłaszcza na Żuławach przede wszystkim bardzo dobre gleby, należące do najlepszych w kraju.

Na sieć hydrograficzną składają się rzeki: Wisła oraz Liwa wraz z dopływami, a także kanały i rowy melioracyjne. Stan jakości wód rzecznych jest zły. Są one zanieczyszczone przede wszystkim związkami azotu ze źródeł rolniczych, zrzutami ścieków z zakładów przemysłowych i usługowych oraz spływami zanieczyszczeń z dróg, terenów zurbanizowanych i przemysłowych. Szczególnym zagrożeniem w kontekście jakości wód jest niedostatecznie uregulowana gospodarka wodno-ściekowa na obszarach wiejskich. Wody powierzchniowe są degradowane w dużym stopniu także przez ścieki z oczyszczalni przemysłowych (choć ilość

zanieczyszczeń z nich pochodzących jest z roku na rok coraz mniejsza) i komunalnych, spływających szczególnie do Wisły i Liwy. Ze względu na swoją specyfikę zakłady przemysłu papierniczego muszą powstawać w pobliżu rzek. Zanieczyszczenie wód powierzchniowych jest więc w pewnym stopniu ceną, jaką powiat płaci za występowanie istotnego czynnika lokalizacji inwestycji, jakim jest Wisła (zrzut ścieków oraz podgrzanych wód technologicznych, składowisko żużla i popiołów w Grabówku).

Stan jakości powietrza w powiecie kwidzyńskim należy uznać za dobry. Wpływa na to zarówno duża podaż obszarów wiejskich, jak i brak dużych przemysłowych miast (nie licząc Kwidzyna) w powiecie oraz jego najbliższych okolicach.

Zanieczyszczenia powstające na jego terenie są generowane przede wszystkim w stolicy powiatu. Kwidzyn znalazł się w 2010 r. na liście 150 polskich miast o dużej skali zagrożenia środowiska emisją zanieczyszczeń z zakładów szczególnie uciążliwych. Pomimo tego w 2013 r. w powiecie kwidzyńskim przekroczony został jedynie wskaźnik dotyczący stężenia benzo(a)pirenu. Jego nadmierne stężenie jest problemem ogólnokrajowym – substancja ta jest emitowana głównie za sprawą sezonowego indywidualnego ogrzewania gospodarstw domowych. Poprawa tego problemu może zostać osiągnięta dzięki rozbudowie zintegrowanego systemu ciepłowniczego oraz stosowaniu ekologicznych źródeł ciepła.

Hałas jest zanieczyszczeniem środowiska, którego źródłem są przede wszystkim: transport (zarówno drogowy, kolejowy, jak i lotniczy) oraz miasta (zakłady produkcyjne, usługowe, tereny budowy, dyskoteki). Z tego też względu miejscem o największym natężeniu hałasu jest w powiecie kwidzyńskim jego stolica, gdzie w wielu miejscach przekraczane są dopuszczalne poziomy hałasu określone przez właściwe Rozporządzenie Ministra Środowiska. W pozostałych częściach powiatu zwiększone natężenia hałasu notuje się właściwie jedynie w okolicach najbardziej uczęszczanych szlaków transportowych

➤ **Infrastruktura drogowa**

Istotnym elementem życia społeczno-gospodarczego gminy jest także infrastruktura komunikacyjna. Gminę przecina droga krajowa 55 stanowiąca główny trakt komunikacyjny. Ważnym szlakiem komunikacyjnym jest droga krajowa 90, stanowiąc połączenie Miasta Kwidzyna oraz Gminy Kwidzyn z autostradą A1.

Główne połączenia z innymi ośrodkami znajdują się w mieście Kwidzyn. Jest to utrudnienie dla mieszkańców gminy Kwidzyn.

Drogi gminne publiczne na terenie gminy Kwidzyn (50 szt.)

Długość ogółem: **94,946 km**

Drogi wewnętrzne: ogółem ok. 275 ha

Ścieżki pieszo-rowerowe:

Mareza – Korzeniewo: 4,2 km

Mareza – Grabówko: 2,0 km

Rakowiec: 400 m

Górki: 900 m

Baldram: 1,4 km

Nowa Wieś: 800 m

Tychnowy: 1,1 km

Przez teren Gminy Kwidzyn przebiegają następujące drogi:

a) *krajowe:*

55 – Nowy Dwór Gdański – Stolno

90 – Jeleń – Baldram

b) *wojewódzkie:*

518 – Gniew – Kwidzyn

521 – Kwidzyn – Iława

524 – Brachlewo – Licze

525 – stacja kolejowa Ryjewo – Szkaradowo – 518

529 – stacja kolejowa Brachlewo

532 – stacja kolejowa Kwidzyn – Gardeja

588 – Opalenie – Kwidzyn

c) *powiatowe:*

3140G – (Pierzchowice) – Kwidzyn

3201G – Tychnowy – Rakowiec

3202G – Szkaradowo – Gurcz

3204G – Janowo – Korzeniewo

3205G – Gurcz – Lipianki

3209G – Grabowo – Rusinowo

3210G – Tychnowy – Straszewo

3217G – Rakowiec – Kołodzieje

3232G – Rakowiec – Krzykosy

3237G – Rakowiec – Pawlice

➤ **Infrastruktura sportowo- rekreacyjna**

Na terenie gminy Kwidzyn w 25 miejscowościach istnieje infrastruktura sportowo-rekreacyjna. Gmina Kwidzyn systematycznie w ramach posiadanych środków inwestuje i wyposaża miejscowości w tereny rekreacyjno-sportowe. W 2014 roku powstanie kolejne miejsce w miejscowości Nowy Dwór. Miejscowości które nie posiadają infrastruktury sportowej to Gniewskie Pole i Grabówko.

Tabela 4. Wykaz terenów rekreacyjno sportowych na terenie gminy Kwidzyn

Miejscowość	Rodzaj obiektu	Wyposażenie
Baldrum	Boisko do piłki nożnej Boisko do piłki siatkowej Boisko do minikoszykówki Plac zabaw	- Boisko do piłki nożnej o wymiarach 30x60m, - Boisko do piłki siatkowej o wymiarach 9x18m, - Boisko do gry w koszykówkę o wymiarach 10,5x9m, - stół do tenisa stołowego, - Plac zabaw z miejscem posiedzeń i miejscem na ognisko,
Brachlewo	Boisko do piłki nożnej Boisko do minikoszykówki Plac zabaw	- Boisko o wymiarach 50x100m, w bliskim sąsiedztwie boiska znajduje się stół plenerowy do tenisa, - Boisko do gry w koszykówkę o wymiarach 10,5x9m, - Plac zabaw z miejscem posiedzeń i miejscem na ognisko,
Brokowo	Boisko do piłki siatkowej Boisko do piłki nożnej Plac zabaw	- Boisko do piłki siatkowej o wymiarach 9x18m, - Boisko do piłki nożnej o wymiarach 50x90m - Plac zabaw
Bronno	Boisko do piłki ręcznej Plac zabaw Boisko do minikoszykówki Boisko do piłki siatkowej	- Boisko do piłki ręcznej o wymiarach 20x40m - Plac zabaw z miejscem posiedzeń i miejscem na ognisko, - Boisko do gry w koszykówkę o wymiarach 10,5mx9m - Boisko do piłki siatkowej o wymiarach 9x18m,

Miejscowość	Rodzaj obiektu	Wyposażenie
Dankowo	Plac zabaw	- Plac zabaw z wiata drewnianą i miejscem na ognisko,
Dubiel	Boisko do piłki nożnej Boisko do piłki siatkowej Plac zabaw	- Boisko do piłki nożnej o wymiarach 50x80m - Boisko do piłki siatkowej o wymiarach 9x18m, - Plac zabaw
Górki	Boisko do piłki nożnej Boisko do piłki siatkowej Plac zabaw	- Boisko do piłki nożnej o wymiarach 105x55m, - Boisko do piłki siatkowej o wymiarach 9x18m, - Plac zabaw
Gurcz	Boisko do piłki nożnej Plac zabaw	- Boisko do piłki nożnej o wymiarach 30x60m, - Plac zabaw
Janowo	Plac zabaw	- Plac zabaw ze stołem plenerowym do tenisa stołowego
Kamionka	Boisko do piłki nożnej Boisko do minikoszykówki Plac zabaw	- Boisko do piłki nożnej o wymiarach 30x60m, - Boisko do gry w koszykówkę o wymiarach 10,5x9m , - Plac zabaw z miejscem posiedzeń i miejscem na ognisko - stół plenerowy do tenisa,
Korzeniewo	Boisko do piłki nożnej Boisko do piłki siatkowej Plac zabaw	- Boisko do piłki nożnej o wymiarach 105x55m, - Plac zabaw
Licze	Boisko do piłki nożnej Boisko do minikoszykówki Plac zabaw	- Boisko do piłki nożnej o wymiarach 105x55m - Boisko do gry w koszykówkę o wymiarach 10,5x 9m, - Plac zabaw z miejscem posiedzeń i miejscem na ognisko, - stół plenerowy do tenisa,
Lipianki	Boisko do piłki nożnej Boisko do piłki siatkowej Boisko do koszykówki Plac zabaw	- Boisko do piłki nożnej o wymiarach 30x60m, - Boisko do piłki siatkowej o wymiarach 9x18m, - Boisko gry w koszykówkę o wymiarach 19x14m, 2 kosze - Plac zabaw z miejscem posiedzeń i miejscem na ognisko, - stół plenerowy do tenisa,
Mareza	Boisko do piłki nożnej Boisko do piłki siatkowej Plac zabaw	- Boisko do piłki nożnej o wymiarach 105x55m, - Boisko do piłki siatkowej o wymiarach 9x18m, - Plac zabaw - stół plenerowy do tenisa,
Mareza Osiedle	Plac zabaw Boisko do minikoszykówki	- Boisko do gry w koszykówkę o wymiarach 10,5x9m , - Plac zabaw z miejscem posiedzeń i miejscem na ognisko, - stół plenerowy do tenisa,
Obory	Boisko do piłki siatkowej Plac zabaw	- Boisko do piłki siatkowej o wymiarach 9x18m, - Plac zabaw, - stół plenerowy do tenisa,
Ošno	Boisko do piłki nożnej Plac zabaw Boisko do minikoszykówki Boisko do piłki siatkowej	- Boisko do piłki nożnej o wymiarach 105x55m, - Plac zabaw, - stół plenerowy do tenisa, - Boisko do gry w koszykówkę o wymiarach 10,5mx9m - Boisko do piłki siatkowej o wymiarach 9x18m,
Pastwa	Boisko do piłki nożnej Boisko do piłki siatkowej Plac zabaw	- Boisko do piłki nożnej o wymiarach 105x55m, - Boisko do piłki siatkowej o wymiarach 9x18m, - Plac zabaw,
Pawlice	Boisko do piłki nożnej Boisko do piłki siatkowej Boisko treningowe do piłki nożnej Plac zabaw	- Boisko do piłki nożnej o wymiarach 105x55m, - Boisko do piłki siatkowej o wymiarach 9x18m, - Boisko treningowe do gry w piłkę nożną o wymiarach 30x60m, - Plac zabaw,

Miejscowość	Rodzaj obiektu	Wyposażenie
Podzamcze	Boisko do piłki nożnej Plac zabaw	- Boisko do piłki nożnej o wymiarach 105x55m, - Plac zabaw
Rakowice	Plac zabaw	- Plac zabaw
Rakowiec	Boisko do piłki nożnej Boisko do siatkówki Plac zabaw	- Boisko do piłki nożnej o wymiarach 105x55m, - Boisko do piłki siatkowej o wymiarach 9x18m, - Plac zabaw
Rozpędziny	Boisko do piłki nożnej Boisko do minikoszykówki Plac zabaw	- Boisko do piłki nożnej o wymiarach 45x80m, - Boisko do gry w koszykówkę o wymiarach 10,5x9m, - Plac zabaw z miejscem posiedzeń i miejscem na ognisko, - stół plenerowy do tenisa,
Szałwinek	Boisko do piłki nożnej Plac zabaw	- Boisko do piłki nożnej o wymiarach 105x55m, - Plac zabaw z miejscem posiedzeń i miejscem na ognisko, - stół plenerowy do tenisa,
Tychnowy	Plac zabaw Boisko do minikoszykówki	- Boisko do gry w koszykówkę o wymiarach 10,5x9m, - Plac zabaw z miejscem posiedzeń i miejscem na ognisko, - stół plenerowy do tenisa,

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych UG Kwidzyn

Na terenie gminy Kwidzyn działa 10 klubów sportowych:

- Ludowy Klub Sportowy „Wisła” Korzeniewo
- Ludowy Klub Sportowy „Sokół” Mareza
- Klub Sportowy „Powiśle Pawlice – Rakowiec”
- Szkolny Klub Sportowy „NOWAX” w Korzeniewie
- Szkolny Klub Sportowy „Jankus” Janowo
- Szkolny Klub Sportowy „Gracz” Tychnowy
- Uczniowski Klub Sportowy „Młodzik”
- Uczniowski Klub Sportowy „Radość”
- Uczniowski Klub Sportowy „KUKS” w Rakowcu
- Uczniowski Klub Sportowy „Akademia Piłkarska”

Ludowy Klub Sportowy „Wisła” Korzeniewo, Ludowy Klub Sportowy „Sokół” Mareza, Klub Sportowy „Powiśle Pawlice – Rakowiec”, Uczniowski Klub Sportowy „Młodzik” realizują od wielu lat zadania w zakresie sportu i kultury fizycznej poprzez uczestnictwo w różnego rodzaju rozgrywkach sportowych na różnych szczeblach. Stowarzyszenia te otrzymują dotacje z budżetu gminy na realizację tych zadań. Ponadto stowarzyszenia te uczestniczą w konsultacjach społecznych nad rocznym programem współpracy Gminy Kwidzyn z organizacjami

pozarządowymi na dany rok oraz nad Programem upowszechniania sportu w Gminie Kwidzyn. Niejednokrotnie kluby sportowe są organizatorem imprez sportowych na terenie gminy Kwidzyn, bądź też wykazują zaangażowanie i pomoc przy organizacji imprez sportowo-rekreacyjnych które organizuje Urząd Gminy Kwidzyn.

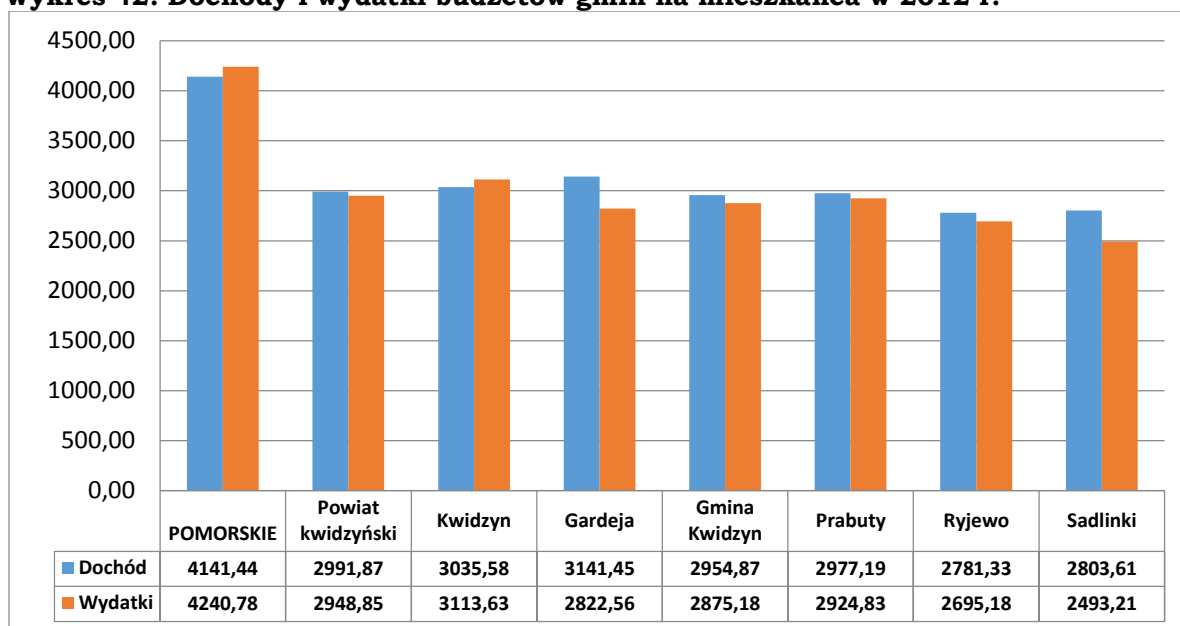
Podsumowanie:

- 92,5% mieszkańców Gminy korzysta z sieci wodociągowej – jest to b. wysoki wskaźnik w porównaniu z gminami ościennymi
- 55,49% mieszkańców Gminy korzysta z kanalizacji – skanalizowanie gminy to temat nadal aktualny jednakże jest to najwyższy wskaźnik wśród porównywanych gmin;
- wzrasta świadomość ekologiczna wśród mieszkańców Gminy – wzrastająca ilość frakcji odpadów podlegających recyklingowi;
- niewykorzystane pokłady dot. OZE – ważny element rozwojowy gminy

➤ **Finanse samorządu terytorialnego**

Budżet Gminy Kwidzyn w roku 2013 zamknął się w sumie dochodów wynoszącej 33 219 464 zł i sumie wydatków wynoszącej 33 853 162 zł, co oznacza deficyt na poziomie 633 698 zł. Dochody gminy w przeliczeniu na jednego mieszkańca wyniosły 3 029 zł natomiast wydatki na jednego mieszkańca wyniosły 3 086 zł.

Wykres 42. Dochody i wydatki budżetów gmin na mieszkańca w 2012 r.

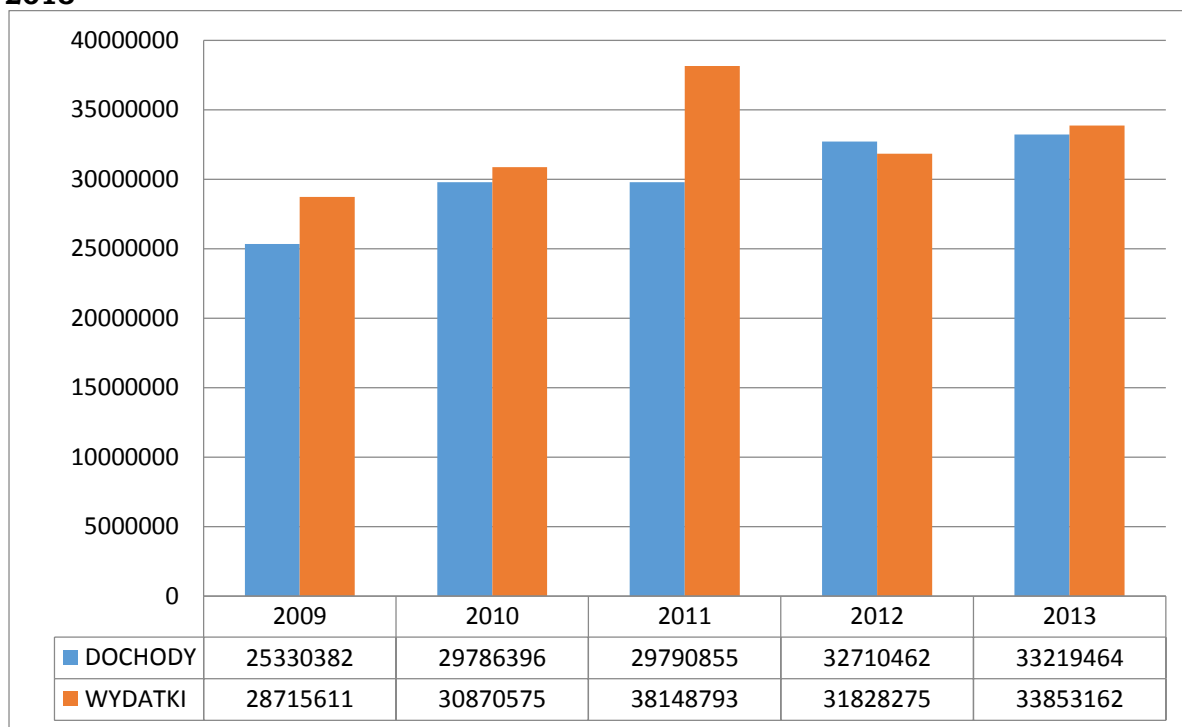

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

Z przedstawionej analizy wynika, że w 2012 roku większość badanych jednostek (oprócz miasta Kwidzyn i samorządu województwa) przeznaczyła na 1 mieszkańca mniej środków finansowych a niżeli wynikałoby to z osiąganego na 1 mieszkańca dochodu.

Dla dokonania diagnozy przeanalizowano również dynamikę dochodów i wydatków budżetu gminy Kwidzyn w latach 2010-2013. Z analizy wynika, że w latach 2009-2013 występowała tendencja przewagi wydatków nad dochodami z wyjątkiem 2012 r. w którym to zachowana była zasada większego dochodu nad wydatkami.

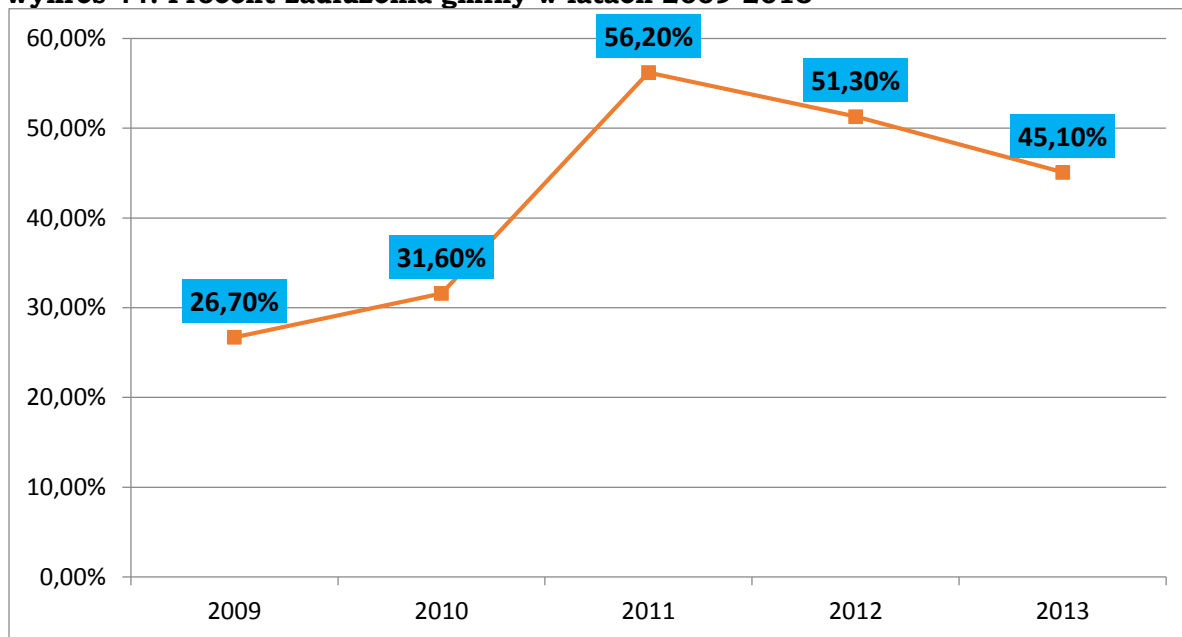
Wykres 43. Dynamika dochodów i wydatków budżetu gminy Kwidzyn w latach 2009-2013

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych UG Kwidzyn

Poniżej przedstawiono również % zadłużenia gminy w latach 2009-2013. Z rysunku wynika, iż % ten na przełomie 2009-2011 dynamicznie wzrastał osiągając w roku 2011 najwyższą wartość 56,2%, gdzie w kolejnych latach obserwujemy tendencję spadkową.

Wykres 44. Procent zadłużenia gminy w latach 2009-2013

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych UG Kwidzyn